

Landelijke Werkgroep Steentijd

ALGORITME TYPEBEPALING VUURSTENEN ARTEFACTEN en OVERIGE STENEN WERKTUIGEN

(DVD-Versie, geen AI, wel BS!)

Voorstellen voor aanpassing of aanvulling: info@pari-daeza.nl

Dit document mag in zijn huidige vorm vrij worden vermenigvuldigd op niet-commerciële basis. Het is niet toegestaan om het document aan te passen of delen ervan te gebruiken. Voor sommige afbeeldingen is expliciet toestemming gegeven om ze alleen in dit document te gebruiken.

Algoritme Typebepaling Vuurstenen Artefacten en Overige Stenen Werktuigen

© 2026 van D.M. Vonhof licensed under CC BY-NC-ND 4.0.

To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Versie 1.2 3 sep. 2026

[Aanwijzingen voor gebruik](#)

[Start met determineren](#)

Aanwijzingen voor het gebruik van het algoritme:

Algemeen

Dit document is bedoeld om te gebruiken samen met het 'Handboek Herkennen Vuursten Artefacten en Overige Stenen Werktuigen'.

Deel 1 van dat handboek geeft een overzicht van de kennis die nodig is om met dit document een betrouwbare determinatie uit te kunnen voeren.

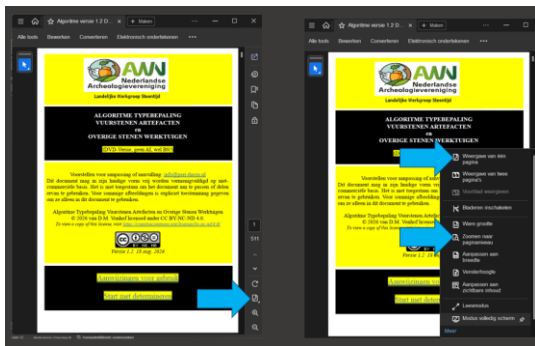
Voor de bronnen van de afbeeldingen in dit document wordt verwezen naar het handboek.

Deze PDF uitvoering kan met meerdere programma's worden gebruikt.

Adobe Acrobat is min of meer het standaard PDF programma. Dit werkt goed op een laptop maar minder op een GSM of tablet. Daarom wordt **Xodo** geadviseerd. Dit programma werkt goed op zowel op Windows als Android en Apple platformen. (onbetaalde versie, te downloaden van: Microsoft store, Google Play store, App store, en voor linux van <https://xodo.com/pdf-studio/free-pdf-reader/>).

Gebruik met Adobe Acrobat

Met instelling 'Weergave van één pagina' werkt het prettig. Met de toets combinatie 'Alt' en '←' kun je op je laptop terug naar je vorige bezochte pagina.

Volgende pagina

Gebruik met Xodo

Windows: (Xodo – PDF Reader & Editor downloaden van Microsoft Store)

In startscherm Xodo

Links boven: klik op streepjes (of)

Links onder: **Settings** ()

General:

Theme: **Dark**; Language: **English**

Viewer:

Alles '**On**' behalve:

- Default View Mode: **Single**; Vertical scrolling: **Off**
- Enable Tab Scrolling: **Off**

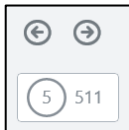
M.b.v. **Open Document** of **Browse** gewenste document laden en openen

Buiten document verkeerd om klikken:

- rechts boven: Unpin Command Bar
- rechts onder: met + en – paginagrootte aanpassen

Linksonder op de pagina vind je navigatieknoppen voor 'vorige bezochte pagina' en 'volgende bezochte pagina'.

Hier kun je ook zien op welke pagina je je bevindt.

Android (Xodo PDF Reader downloaden van Play Store)

In startscherm Xodo:

Rechts boven: instellingen ()

Instellingen

- Algemeen**: Thema donker; verder alles aan
- Bekijken**: alles aan, vanaf 'Pagina omslaan' alles uit
- Tabbladen**: alles aan

M.b.v. en 'Bestand openen' gewenste document openen

Linksonder op de pagina vind je navigatieknoppen voor 'vorige bezochte pagina' en 'volgende bezochte pagina'.

Links boven kun je zien op welke pagina je je bevindt.

Volgende pagina

Determinatie uitvoeren

Maak *alvorens* het beantwoorden van de vragen een volledige analyse van het artefact. Bekijk het artefact van alle kanten en probeer *alle kenmerken* van het artefact voor jezelf op een rijtje te zetten. Kenmerken van evt. recente beschadigingen worden *niet* meegenomen bij de determinatie, ze kunnen wel worden opgenomen bij opmerkingen.

Bedenk dat veel werktuigen tijdens het gebruik zijn aangepast of na afdanken beschadigd of gebroken. Maak voor afmetingen een inschatting van de oorspronkelijke grootte. Een voorbeeld: een *halve* vuistbijl < 6 cm is een **vuistbijl** en een *hele* vuistbijl < 6 cm is een **fäustel**.

Het algoritme bestaat uit 510 vragen. Elke vraag heeft twee antwoord mogelijkheden, “Ja” en “Nee”. De criteria waaraan een type moet voldoen zijn aangegeven met =, alleen als aan alle criteria wordt voldaan is het antwoord “ja”.

Beginnend met vraag 1 wordt u door het gehele determinatieproces gevoerd. Als een antwoord achter een gele **knop** staat kunt u op die knop klikken en krijgt u een nieuwe vraag. Een witte **knop** geeft aan dat het einde van het lopende determinatieproces is bereikt, waarbij het artefact type vet is weergegeven.

Het **determinatieresultaat** is vet weergegeven. Bij sommige resultaten staat dat resultaat achter een gele **knop**, daarbij is er een mogelijkheid om met een vervolgvraag een nadere precisering te geven, van een subtype. Als je twijfelt, is het *laatst gevonden* vetgedrukte determinatieresultaat altijd voldoende.

Kijk bij twijfel over een antwoord ook even bij de volgende vragen. Dan blijkt soms het twijfelachtige antwoord toch het meest waarschijnlijk, of juist een van de antwoorden op die volgende vragen.

Start met determineren

Snel naar artefactgroep:

Afval

[Kernen](#)

[Selectie afslag-kling](#)

[Afslagen](#)

[Klingen](#)

[Gemodificeerde objecten](#)

Kern-werktuigen

[Selectie kernwerktuigen](#)

[Grof bewerkte kernwerktuigen](#)

[Fijn bewerkte kernwerktuigen](#)

Geslepen artefacten zonder doorboring

[Vuurstenen bijlen](#)

[Vuurstenen beitels](#)

[Niet vuurstenen bijlen](#)

Doorboorde artefacten

[Diverse doorboorde objecten](#)

[Dubbelbijlen](#)

[Hamerbijlen](#)

Afslag/kling-werktuigen

[Speciale groepen](#)

[Stekers](#)

[Boren](#)

[Gekerfde/getande werktuigen](#)

[Artefacten met versplinterd uiteinde](#)

[Combinatiewerktuigen](#)

[Afgeknotte werktuigen](#)

[Schrabbers](#)

[Schaven](#)

[Rugmessen](#)

[\(Half-\)steil geretoucheerde artefacten](#)

[Klein, artefacten zonder punt](#)

[Spitsen gesteeld of gekerfd](#)

[Geometrische vormen](#)

[Steil geretoucheerde spitsen](#)

[Grote geretoucheerde klingen](#)

[Artefacten met oppervlakte retouche](#)

[Bekapte afslagen en klingen](#)

Is het artefact

= *niet verder bewerkt*

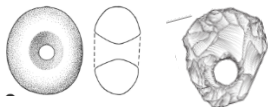
= en *kleiner* dan 1 cm?

☐ Ja een **splinter**

☐ Nee bewerkt en/of groter dan 1 cm

Vertoont het object
= een *gat*?

Ja met gat

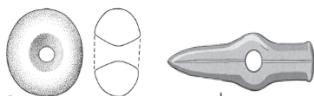
Nee *géén* gat

artefactgroepen

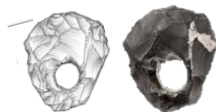
start

Is het object
= *doorboord*?

Ja doorboord

Nee het object vertoont een natuurlijk gat

artefactgroepen

start

Is het object
= vuursteen, kwartsiet of lydiet?

Ja object is vuursteen, kwartsiet of lydiet*

Vuursteen

kwartsiet

lydiet

Nee een andere steensoort

*Lydiet is een vorm van zwarte leiste

artefactgroepen

start

Heeft het object
= de vorm van een (gedeeltelijk) *geslepen bijl*?

Ja geslepen-bijl

Nee het is een **stenen-artefact**

artefactgroepen

start

Heeft het object van *vuursteen*, *kwartsiet* of *lydiet*
= (gedeeltelijk) *geslepen* of *gepolijste* vlakken?

Ja

geslepen-vuurstenen-artefact

Nee

nergens geslepen

artefactgroepen

start

Heeft het object van *vuursteen* (of vergelijkbare steensoort)
= een *ventrale zijde*?

Ja

het artefact heeft (resten) van een ventrale zijde

Nee

het is bifaciaal bewerkt of (deels) niet bewerkt

artefactgroepen

start

Heeft het object van *vuursteen* (of vergelijkbare steensoort)
= afslagnegatieven?

Ja één of meer afslagnegatieven

Nee het object heeft geen afslagnegatieven,
het is een **knol, brok of vorstspijting**

artefactgroepen

start

Heeft het object van *vuursteen* (of vergelijkbare steensoort)
= *meer dan 2* afslagnegatieven

Ja

het is een **artefact**

Nee

1 of 2: het is een **knol, brok** of **vorstspijting**

artefactgroepen

start

Heeft het artefact
= een *werkkant of punt*?

Ja het is een **kern-werktuig**

Nee het is een **kern**

artefactgroepen

start

Vertoont de knol, brok of vorstspijting
= 1 of 2 afslagnegatieven?

☐ Ja een **brok/vorstspijting**-getest

☐ Nee geen afslagnegatieven

artefactgroepen

start

N.B.: Soms zijn brokken en vorstspijtingen getest door er 1 of 2 afslagen af te slaan en daarna vanwege gebrek aan kwaliteit weggegooid.

Is de knol, brok of vorstspijting
= *mogelijk gemodificeerd*?
(wat retouche, een stekerafslag-negatief, e.d.)

Ja mogelijk gemodificeerd

Nee niet gemodificeerd **brok of vorstspijting**

artefactgroepen

start

Heeft de kern

= één of meerdere

= *grote*

= *herkenbare slagvlakken?*

Ja

Nee

een *klein* of *onherkenbaar* slagvlak

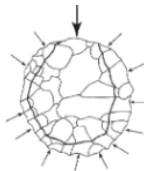
artefactgroepen

start

N.B: Bij sommige kernen zijn één of twee grote slagvlakken gebruikt om meerdere afslagen en of klingen van het afbouwvlak los te slaan. Bij andere kernen is slechts één klein slagvlak voorbereid om een afslag los te slaan. Vaak zijn ook afslagnegatieven gebruikt als slagvlak om een volgende afslag los te slaan

Is de kern met een klein of onherkenbaar slagvlak
= gemaakt in *Levallois-techniek*?

Ja

Nee

gemaakt in een andere techniek zonder groot slagvlak

artefactgroepen

start

Levallois techniek wordt gekenmerkt door (resten van) *naar het midden gerichte afslagnegatieven* aan boven en ondervlak, waarbij de afslagen *aan één zijde steiler zijn* -de onderzijde= dan die aan de andere zijde, lijkt op een omgekeerde schildpad.

Heeft de kern met een klein of onherkenbaar slagvlak

= een *discusvorm*

= naar het *midden gerichte* afslagnegatieven rondom

= *zowel* aan boven= als onderzijde

= waarbij de afslagen aan *beide zijden nagenoeg even steil* zijn?

Ja

Nee

een andere vorm zonder groot slagvlak

artefactgroepen

start

Heeft de kern met een klein of onherkenbaar slagvlak
= een paar *ogenschijnlijk toevallige* afslagnegatieven?

Ja een kern-gelegenheids

Nee een andere vorm zonder groot slagvlak

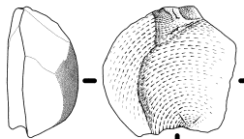
artefactgroepen

start

Is de kern met een klein of onherkenbaar slagvlak
= relatief *groot tot massief*
= en heeft *één groot* afslagnegatief?

Ja

kern-kombewa

Nee

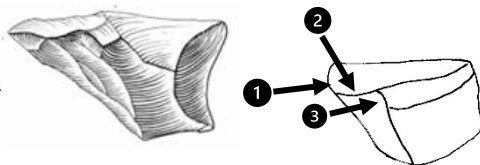
een andere vorm zonder groot slagvlak

artefactgroepen

start

Heeft de kern met een klein of onherkenbaar slagvlak
= twee **net niet haaks** op elkaar staande vlakken
= die *beurtelings* als slagvlak en afbouwvlak
kunnen worden gebruikt?

Ja kern-quina

Nee een andere vorm zonder groot slagvlak

artefactgroepen

start

Heeft de kern met een klein of onherkenbaar slagvlak
= veel afslagnegatieven
= *in veel richtingen?*

Ja kern-veelvlak

Nee een andere vorm zonder groot slagvlak

artefactgroepen

start

Heeft de kern zonder groot slagvlak
= *versplinterde uiteinden* of afslagnegatieven
= in twee *tegengestelde* richtingen?

Ja kern-bipolair-geslagen

Nee (onbepaalde) kern

artefactgroepen

start

Heeft de kern gemaakt in Levallois-techniek
 = één nagenoeg vlakke tot licht bolle zijde
 = en *één sterk bolle zijde*
 = en op beide zijden *alleen centrepétale*
 = afslagnegatieven?

Ja kern-levallois

Nee aan één zijde ook *niet-centrepétale* afslagnegatieven

artefactgroepen

start

Heeft de Levallois-kern
= *één groot ovaal afslagnegatief?*

Ja kern-levallois-afslag

Nee een andere vorm van afslagnegatieven

artefactgroepen

start

Heeft de Levallois-kern
= één of meer *klingvormige afslagnegatieven*?

Ja kern-levallois-kling

Nee een andere vorm van afslagnegatieven

artefactgroepen

start

Heeft de Levallois-kern
= een min of meer *driehoekig afslagnegatief*?

Ja kern-levallois-spits

Nee een andere vorm van afslagnegatieven

artefactgroepen

start

Is de kern

= met *naar het midden gerichte* afslagnegatieven
op het afbouwvlak

= *relatief dik*?

Ja

kern-levallois-zonder-doelafslag

Nee

kern-levallois-rest

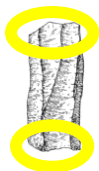

artefactgroepen

start

Heeft de kern
= *meer dan één* slagvlak?

Ja

Nee

één slagvlak

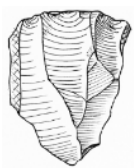

artefactgroepen

start

Heeft de kern met één slagvlak
= een *piramidale vorm* en
= (nagenoeg) *rondom*
= *korte afslagnegatieven*?

Ja kern-afslag-piramidaal

Nee lange afslagnegatieven

artefactgroepen

start

N.B.: De kern vertoont relatief korte afslagnegatieven en is dus een **afslag**-kern. Zijn de afslagnegatieven langer dan is het een **kling**-kern.

Heeft de kern met één slagvlak
= lange afslagnegatieven
= *overwegend max 10 mm breed?*

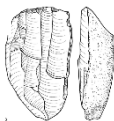
Ja

kern-lamelle

Nee

kern-kling

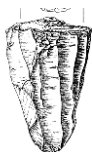
artefactgroepen

start

Is de klingkern
= *relatief groot*?

Ja

kern-kling

Nee

relatief klein

artefactgroepen

start

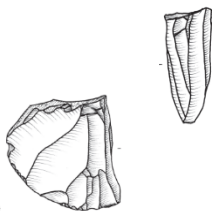
Zijn bij de relatief kleine klingkern
= de afslagnegatieven *regelmatig*
= *en min of meer parallel?*

Ja

met parallelle afslagnegatieven: **kern-kling-
montbani**

Nee

onregelmatig **kern-kling-coincy**

artefactgroepen

start

Heeft de kern

= een (omgekeerde) *boot vorm*?

Ja kern-kielvormig ook wel aangeduid als kielvormige
-krabber of -stekker.

Nee een kern-lamelle

artefactgroepen

start

Zie ook burin caréné **stekker-kielvormig** en grattoir caréné
schrabber-kern

Heeft de kern
= *meer dan twee* slagvlakken?

Ja

kern-met-meer-dan-2-slagvlakken

Nee

twee

artefactgroepen

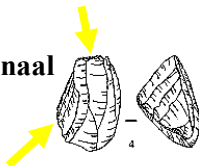
start

Liggen bij de kern met twee slagvlakken
= de slagvlakken *tegenover* elkaar?

Ja kern-bidirectioneel

Nee haaks op elkaar kern-orthogonaal

artefactgroepen

start

Zijn van de bidirectionele kern
= de afslagnegatieven *klingvormig*?

Ja

kern-bidirectioneel-kling

Nee

kern-bidirectioneel-afslag

artefactgroepen

start

Is de **brok, vorstspijting** of **kern**
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja er zijn kenmerken die enigszins lijken op
een werkkant/punt

Nee zie vorige determinatie:

artefactgroepen

start

Heeft de knol, brok of kern

= een (*zeer*) *kleine beitelkant* mogelijk met negatief stekerafslag?

☐ Ja **steker-kern**

☐ Nee een ander kenmerk dat enigszins lijkt op een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Heeft de knol, brok of kern

= een door *relatief steile retouche* verkregen werkkant

= *veelal gebogen?*

Ja

schrabber-kern

Nee

een ander kenmerk dat enigszins lijkt op
een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Heeft de knol, brok of kern

= een *geretoucheerde punt*

= met driehoekige of vierzijdige doorsnede

= maar is niet de punt van een spits

Ja

boor-kern

Nee

een ander kenmerk dat enigszins lijkt op
een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Heeft de knol, brok of kern
= gekerfd?

Ja **kern-gekerfd**

Nee een ander kenmerk dat enigszins lijkt op
een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Heeft de knol, brok of kern
= getand

Ja kern-getand

Nee een ander kenmerk dat enigszins lijkt op
een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Is de knol, brok of kern
= gebruikt als *klopsteen*?

Ja

klopsteen

Nee

een ander kenmerk dat enigszins lijkt op
een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Is het knol brok of vorstspijting

= voorzien van twee

= d.m.v. *kerven* bewerkte zijden?

Ja

spits-tayac

Nee

een ander meer vaag kenmerk dat enigszins lijkt op
een werkkant/punt

artefactgroepen

start

Dit werktuig (variabel in vorm) heeft veel overeenkomst met
een ruimer

Is de afslag of kling

= bewerkt na *het losslaan* van de kern?

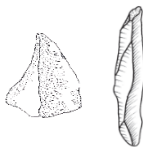
Ja

afslag/kling-werktuig

Nee

de afslag of kling is niet bewerkt

artefactgroepen

start

Is van het artefact
= de lengte *minimaal* 2 x de breedte?

Ja

kling

Nee

afslag

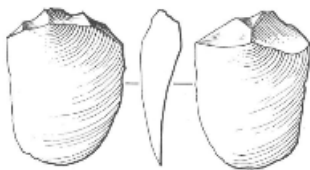

artefactgroepen

start

Heeft de afslag
= *twee ventrale zijdes*?

Ja afslag-kombewa

Nee een ander type afslag

artefactgroepen

start

Dit type afslag is zelf gemaakt van een afslag, heeft twee ventrale zijden, één van het maken van de kern en één van het lossaan van de afslag zelf van de kern

Is de Kombewa-afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-kombewa-gemodificeerd

Nee afslag-kombewa

artefactgroepen

start

Heeft de afslag
= (*deels*) cortex op de dorsale zijde?

Ja afslag-decortatie

Nee een ander type afslag

artefactgroepen

start

Heeft de afslag

= aan *één zijde cortex*

= *tegenover een scherpe zijde?*

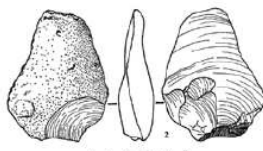
Ja

een **rugmes**

Nee

een **afslag-decortatie**

artefactgroepen

start

Is de decorticatie-afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-decorticatie-gemodificeerd

Nee afslag-decorticatie

artefactgroepen

start

Is de afslag

= *relatief groot*

= *dun en vlak*

= met *naar het midden* gerichte (centripetale)
afslagnegatieven op de dorsale zijde?

Ja afslag-levallois

Nee een ander type afslag

artefactgroepen

start

Is de Levallois-afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-levallois-gemodificeerd

Nee afslag-levallois

artefactgroepen

start

Is de afslag

= (nagenoeg) *driehoekig*

= met één of meer afslagnegatieven op de dorsale zijde

= *de slagrichting is gelijk aan de as* van het werktuig?

Ja

spits-levallois

Nee

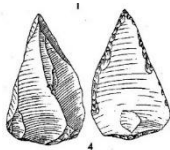
een ander type afslag

artefactgroepen

start

Heeft de Levallois-spits
= *ventraal geretoucheerde* zijden?

Ja spits-soyons

Nee een andere bewerking

artefactgroepen

start

zie ook **mousterien-spits**

Heeft de al dan niet geretoucheerde Levallois-spits
= een *bifaciaal vlak geretoucheerde afknotting*
aan de basis?

Ja spits-emireh

Nee

artefactgroepen

start

Is de Levallois-spits
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja spits-levallois-gemodificeerd

Nee spits-levallois

artefactgroepen

start

Lijkt de afslag

= op een Levallois-spits

= maar is de as van het werktuig *ongelijk* aan de richting
waarin het artefact is losgemaakt van de kern?

Ja

spits-pseudo-levallois

Nee

een ander type afslag

artefactgroepen

start

Is de pseudo-Levallois-spits
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja spits-pseudo-levallois-gemodificeerd

Nee spits-pseudo-levallois

artefactgroepen

start

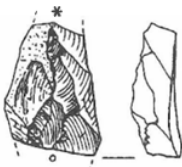
Heeft de afslag

= *(distale delen van) afslagnegatieven*

= op de *dorsale* zijde

= *haaks op de slagrichting* van de afslag?

Ja afslag-kernpreparatie

Nee een ander type afslag

artefactgroepen

start

Is de kernpreparatie-afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-kernpreparatie-gemodificeerd

Nee afslag-kernpreparatie

artefactgroepen

start

Heeft de afslag

= (een deel van) het *slagvlak* van een kern als dorsale zijde

= en *op de rand proximale delen van afslagnegatieven?*

Ja afslag-kernvernieuwing

Nee een ander type afslag

artefactgroepen

start

Is de kernvernieuwings-afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-kernvernieuwing-gemodificeerd

Nee afslag-kernvernieuwing

artefactgroepen

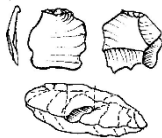
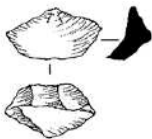
start

Is de afslag

- = een bifaciaal bewerkt artefact, herkenbaar aan
- = een dorsaal vlak met afslagnegatieven
- = en een *slagvlakrest met bifaciale bewerking*?

Ja

afslag-vuistbijl

Nee

een ander type afslag

artefactgroepen

start

Is de vuistbijkl-afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-vuistbijkl-gemodificeerd

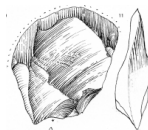
Nee afslag-vuistbijkl

artefactgroepen

start

Is de afslag
= *gedeeltelijk geslepen*?

Ja afslag-geslepen-bijl

Nee een ander type afslag

artefactgroepen

start

Is de geslepen bijlafslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-geslepen-bijl-gemodificeerd

Nee afslag-geslepen-bijl

artefactgroepen

start

Is de afslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja afslag-gemodificeerd

Nee afslag

artefactgroepen

start

Is de kling

= bewerkt *na het losslaan* van de kern?

Ja

kling-werktuig

Nee

een onbewerkte kling

artefactgroepen

start

Heeft de kling
= (deels) *cortex* op de dorsale zijde?

Ja

kling-decortificatie

4

Nee

geen cortex

12

artefactgroepen

start

Heeft de kling

= een min of meer *driehoekige dwarsdoorsnede*

= en aan *één zijde cortex*

= *tegenover een scherpe zijde?*

Ja

rugmes

4

Nee

kling-decortatie

artefactgroepen

start

Is de decortatie-kling
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja

kling-decortatie-gemodificeerd

Nee

kling-decortatie

artefactgroepen

start

Heeft de kling

= *naar midden gerichte* afslagnegatieven

= op dorsale zijde?

Ja

kling-levallois

Nee

een ander type kling

artefactgroepen

start

Is de Levallois-kling
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja

kling-levallois-gemodificeerd

Nee

kling-levallois

artefactgroepen

start

Heeft de kling

= *distale* delen van *afslagnegatieven*

= *op de dorsale zijde*

= *haaks op de slagrichting* van de afslag?

Ja

kling-kernpreparatie

Nee

een ander type kling

artefactgroepen

start

Is de kernpreparatie-kling
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja **kling-kernpreparatie-gemodificeerd**

Nee **kling-kernpreparatie**

artefactgroepen

start

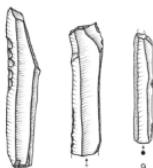
Heeft de kling

= *regelmatige en parallelle zijden*

= en *regelmatige en parallelle afslagnegatieven?*

Ja

kling-montbanistijl

Nee

een ander type kling

artefactgroepen

start

Is de Montbani-stijl-kling
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja

kling-montbanistijl-gemodificeerd

Nee

kling-montbanistijl

artefactgroepen

start

Is de kling

= *smal* en

= *vierkant, driehoekig of licht vlak* in dwarsdoorsnede?

Ja

stekerafslag

Nee

een ander type kling

artefactgroepen

start

Is de stekerafslag
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja stekerafslag-gemodificeerd

Nee stekerafslag

artefactgroepen

start

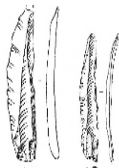
Is de kling

= bijzonder smal

= *breedte overwegend < 10 mm?*

Ja

lamelle

Nee

een ander type kling

artefactgroepen

start

Is de lamelle

= *mogelijk gemodificeerd?*

Ja

lamelle-gemodificeerd

Nee

lamelle

artefactgroepen

start

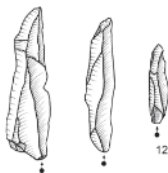
Heeft de kling

= *geen* regelmatige en parallelle zijden

= en ook geen *regelmatige en*
parallelle afslagnegatieven?

Ja

kling-coincystijl

Nee

een ander type kling

artefactgroepen

start

Is de Coincy-stijl-kling
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja

kling-coincystijl-gemodificeerd

Nee

kling-coincystijl

artefactgroepen

start

Is de kling
= *mogelijk gemodificeerd*?

Ja

kling-gemodificeerd

Nee

kling

artefactgroepen

start

Bent u *zeker* dat

= het object bewerkt is door de prehistorische mens?

Ja het is een **artefact**

Nee ik twijfel: het is een **incertofact** determineren als
artefact, vermelden bij opmerkingen

artefactgroepen

start

Bij deze en volgende vragen wordt de aard van de
modificatie onderzocht. Alle 7 vragen moeten worden
beantwoord.

Ziet u op het object ergens
= *secundaire retouche* **of** *gebruiksretouche*?

Ja vermeld **secundaire-retouche** of
gebruiks-retouche bij opmerkingen

Nee mogelijk andere modificatie

artefactgroepen

start

Vermoedt U

= dat het object *schachtingssporen* vertoont?

Ja vermeld **vermoedelijke-schachtingssporen**
en de aard bij opmerkingen

Nee mogelijk andere modificatie

artefactgroepen

start

Vertoont het object

= kenmerken die lijken op een *afknotting*?

Ja vermeld **vermoedelijk-afgeknot**

Nee mogelijk andere modificatie

artefactgroepen

start

Vertoont het object

= kenmerken die lijken op een *kerf*?

Ja

vermeld

vermoedelijk-gekerfd

Nee

mogelijk andere modificatie

artefactgroepen

start

Vertoont het object

= kenmerken die lijken op een *vertanding*?

Ja vermeld **vermoedelijk-getand**

Nee mogelijk andere modificatie

artefactgroepen

start

Vertoont het object

= kenmerken die duiden op een *recente beschadiging*?

☐ Ja vermeld **vermoedelijk-recente-beschadiging**
en de aard daarvan bij opmerkingen

☐ Nee einde 'te vermelden bij opmerkingen'

artefactgroepen

start

Heeft het artefact

= één of twee

= *versplinterde uiteinden of zijden?* (verbrijzeld)

Ja

Nee

geen versplinterd uiteinde

artefactgroepen

start

Is het artefact
= *gekerfd of getand?*

Ja

Nee

geen kerf of vertanding

artefactgroepen

start

Is het artefact

= met *oppervlakte retouche fijn* bewerkt?

Ja

Nee

grof bewerkt

artefactgroepen

start

Is het grof bewerkte artefact
= voor een klein deel bewerkt, bekapt?

Ja

Nee voor een groot deel bekapt

artefactgroepen

start

Is van een kern of brok
= een *primitief werktuig* gemaakt?

Ja kern-gemodificeerd of brok-gemodificeerd

Nee de kern of brok is voorzien van een werkkant/punt

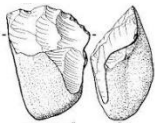

artefactgroepen

start

Is het grof bewerkte artefact
= voor een (klein) *deel* bewerkt
= met enige *grove* afslagen
= *naar één zijde* (unifaciaal)?

Ja chopper

Nee naar twee zijden een **choppingtool**

artefactgroepen

start

Is de chopper
= naar één zijde
= (nagenoeg) *rondom bekap*?

☐ Ja een **chopper-rondom-bekapt**

☐ Nee **chopper**

artefactgroepen

start

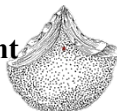
Is de choppingtool

= naar *twee zijden bekap*t

= en heeft het een *punt*?

Ja

choppingtool-met-geïsoleerde-bekapte-punt

Nee

geen punt **choppingtool**

artefactgroepen

start

Is de choppingtool

= aan één (*tamelijk vlakke*) zijde rondom bekapt

= aan de andere (bolle) zijde deels?

Ja choppingtool-épanellé

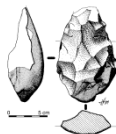
Nee choppingtool

artefactgroepen

start

N.B.: Niet te verwarren met een **uniface** (éénzijdig bewerkte vuistbijl), bij de uniface is de bewerkte zijde tamelijk bol en de onbewerkte tamelijk vlak.

Heeft het artefact

= min of meer de vorm van een *bijl*

= **of** *vuistbijl*

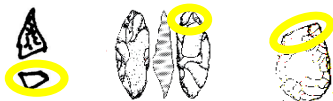
= **of** *bladvorm*?

Ja

Nee

het (bifaciale) artefact heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact

= *klein*

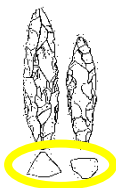
= met een min of meer *driehoekige* dwarsdoorsnede?

Ja

Nee

relatief groot

artefactgroepen

start

Heeft het *kleine* artefact met een min of meer driehoekige dwarsdoorsnede

= met *één oppervlak* bedekt met *retouche*

= de *beide andere* zijn *grove afslag-vlakken*?

Ja

spits-quinson

Nee

met 'één of twee d.m.v. steile retouche en/of grove *kerf* bewerkte zijden:
tayac-spits (variabel in vorm)

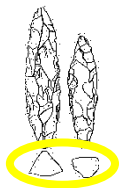
artefactgroepen

start

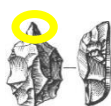
De Tayac-spits heeft veel overeenkomst met een ruimer, maar dan de kern-versie.

Heeft het *grotere grof bewerkte* artefact
 = een trapeziumvorige, driehoekige of
 rechthoekige doorsnede
 = en een *grove punt*?

Ja pic of hak

Nee wel grof bewerkt, maar met snede of fijner bewerkte
 punt

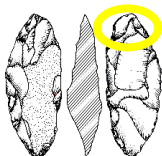
artefactgroepen

start

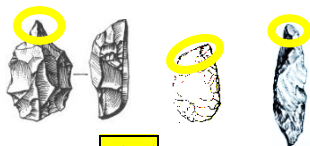
zie ook bikkell

Heeft het *grotere grof bewerkte* relatief brede artefact
= een (afgeronde) trapeziumvorige, driehoekige of
rechthoekige doorsnede
= en een *snede gemaakt door meerdere afslagen?*

Ja **bijl-kern**

Nee het artefact vertoont een punt, brede snede, of is
relatief smal

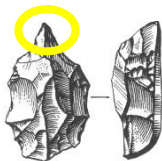

artefactgroepen

start

Heeft het grotere grof bewerkte artefact met een trapeziumvormige, driehoekige of rechthoekige doorsnede
= een *puntige 'snede'* gemaakt door meerdere afslagen?

☐ Ja **bijl-kern-puntig**

☐ Nee

artefactgroepen

start

Heeft het *grotere grof bewerkte* artefact
= een *nagenoeg vierkante* doorsnede
= een *snede gemaakt door meerdere afslagen*?

Ja

beitel-kern

Nee

artefactgroepen

start

Heeft het grotere grof bewerkte artefact
= een *enigszins platte* dwarsdoorsnede
= en een *brede snede*?

☐ Ja **vuistwig**

☐ Nee een asymmetrische driehoekige dwarsdoorsnede

artefactgroepen

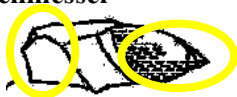
start

Heeft het asymmetrische artefact

= een (*bifaciaal*) *bewerkte werkkant*

= *tegenover* een min of meer *dikke zijde*?

Ja met vlakke retouche/bekapping **keilmesser**

Nee met getrapte schubvormige retouche

artefactgroepen

start

zie ook rugmes

Heeft het keilmesser

= een convexe werkkant

= en een *rug alleen op het proximale uiteinde?*

Ja

keilmesser-köningsaue

Nee

een ander type keilmesser

artefactgroepen

start

Heeft het keilmesser

= een convexe werkkant

= en *een rug die door loopt tot en voorbij beide uiteinden?*

Ja

keilmesser-lichtenberger

Nee

een ander type keilmesser

artefactgroepen

start

Heeft het keilmesser

= een *rechte werkkant*

= en is de *vorm enigszins driehoekig*

= en heeft het artefact een *dunne rug*?

Ja

keilmesser-balver

Nee

met een *dikke rug*

artefactgroepen

start

Heeft het keilmesser

= een *nagenoeg driehoekig* vorm

= met hypotenusa als snijkant

= maar met dikke rug?

Ja

keilmesser-buhleener

Nee

een ander type keilmesser

artefactgroepen

start

Heeft het keilmesser

= *een spitse hoek tussen rug en werkkant*

= en loopt de rug door tot de snijkant aan het
'distale' uiteinde?

Ja

keilmesser-bockstein

Nee

een ander type keilmesser

artefactgroepen

start

Heeft het keilmesser
= een algemene *vierhoekig* vorm?

☐ Ja de snede en rug lopen zijn *nagenoeg recht* **keilmesser-**
klausennische

☐ Nee meer *afgeronde rug* **messer-pradnik**

artefactgroepen

start

Is het artefact

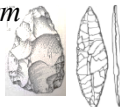
= vrijwel *volledig bewerkt*

= en *min of meer plat*

= en heeft het een enigszins afgewerkte evt.
afgeronde *punt*?

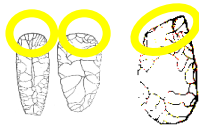
Ja

het heeft de vorm van een *vuistbijl* of *bladvorm*

Nee

de vorm van een bijl, beitel of ander kernwerktuig
met een snede

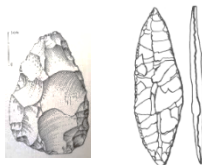
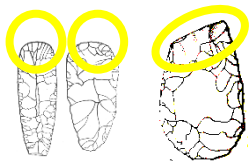

artefactgroepen

start

Heeft het artefact
= een *snede als werkkant*?

Ja

Nee

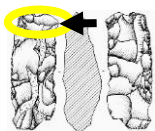
het artefact heeft de vorm van een *vuistbijl* of *bladvorm*

artefactgroepen

start

Heeft het artefact
= een *tranchet-snede*?

Ja **bijl-tranchet**

Nee geen tranchet-snede

artefactgroepen

start

Heeft het artefact

= min of meer een *bijlvorm*

= maar is *niet* geslepen

= en de snede is gemaakt door retouche/bekapping
haaks op de snede

= een breedte $> 2,9$ cm?

Ja breedte $> 2,9$ cm: **halffabricaat-bijl**

Nee meer een beitel vorm, breedte $< 2,9$ cm

artefactgroepen

start

Door te klikken op de **J a-link** kunt u vervolgens mogelijk bepalen voor welk type bijl het een halffabricaat is.

Heeft het artefact

= een *min of meer vierkante* dwarsdoorsnede

= maar is *niet geslepen*?

Ja

halffabricaat-beitel

Nee

het artefact is veel breder dan dik

artefactgroepen

start

Door te klikken op de **Ja-link** kunt u vervolgens mogelijk bepalen voor welk type beitel het een halffabricaat is.

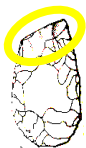
Lijkt het artefact

= op een *vuistbijl*

= *maar met een snede* i.p.v. een punt?

Ja

een vuistwig

Nee

met een (evt. afgeronde) punt

artefactgroepen

start

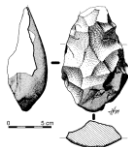
Is het artefact

= aan slechts *één vlakke zijde bekapt*

= **of** *gemaakt van een afslag?*

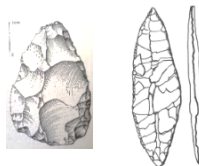
Ja

uniface

Nee

het is een **vuistbijl** of bladvorm

artefactgroepen

start

Is het artefact
= *relatief dun*
= *en plat?*

Ja

Het artefact heeft een blad vorm

Nee

Het artefact heeft de vorm van een vuistbijl

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een *primitief uiterlijk*

= en houdt het midden tussen een choppingtool
en een vuistbijl.

Ja

een **proto-vuistbijl**

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl

= *grof bewerkt*

= en heeft het het uiterlijk van een *kern*?

Ja een vuistbijl-kernvormig

Nee zorgvuldiger bewerkt

artefactgroepen

start

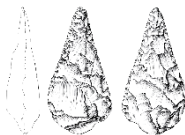
Is de vuistbijl

= relatief dik

= $dikte > 0,42 \times breedte$?

Ja

dikke vuistbijlen

Nee

dun

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl

= *grof bewerkt*

= *langwerpig*

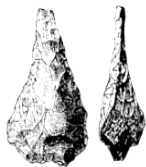
= en heeft die *rechte zijden*?

Ja

vuistbijl-lancetvormig

Nee

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl

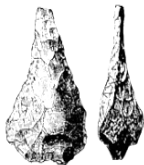
= *grof bewerkt*

= *langwerpig*

= en heeft die *concave zijden*?

Ja

vuistbijl-ficron

Nee

fijner bewerkt

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl

= *langwerpig*

= en is die *fijner bewerkt dan de ficron en lancetvormige vuistbijl?*

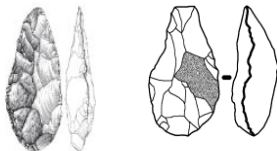
Ja

vuistbijl-micoque

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een ronde, min of meer *onduidelijke punt*

= en is de vorm *amandelvormig*?

Ja

vuistbijl-amandelvormig

Nee

een flesvorm **vuistbijl-flesvormig**

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl
= *heel klein* (< 6 cm)
= **of** *heel dun*?

Ja

Nee

wel relatief dun, *dikte* $< 0,42 \times$ *breedte*

artefactgroepen

start

N.B.: bedenk dat veel vuistbijlen niet voldoen aan de typeomschrijving, maar daar enigszins van afwijken. Kies het type dat het beste past. Dit speelt m.n. bij driehoekige en hartvormige vuistbijlen.

Heeft de vuistbijl

= een *driehoekig* vorm

= met *rechte* tot licht convexe of concave zijden

= en *rechte*, scherpe basis?

Ja

vuistbijl-driehoekig

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl
= wel driehoekig
= maar *langwerpig driehoekig*?

☐ Ja langwerpig driehoekig **vuistbijl-langwerpig-driehoekig**

☐ Nee onregelmatig driehoekig **vuistbijl-sub-driehoekig**

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een *hart* vorm

= met zeer *convexe* zijden

= en *ronde* basis

= en enigszins ronde punt?

Ja

vuistbijl-hartvormig

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de vuistbijl

= wel hartvormig

= maar *langwerpig hartvormig*?

☐ Ja langwerpig hartvormig **vuistbijl-langwerpig-hartvormig**

☐ Nee onregelmatig hartvormig **vuistbijl-sub-hartvormig**

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een *driehoekig ogievormig* vorm

= met *convexe zijden*

= en enigszins *convexe basis*?

Ja

vuistbijl-bout-coupé

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een *korte snede*

= soms in de vorm van een tranchet-snede?

Ja **vuistbijl-met-korte-snede**

Nee een andere vorm

artefactgroepen

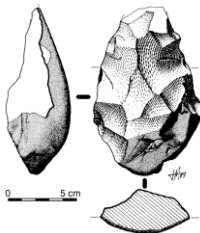
start

Is de vuistbijl

= gedeeltelijk bewerkt, *aan één zijde* bewerkt

= **of** gemaakt van *een dikke afslag*

Ja **uniface**

Nee een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

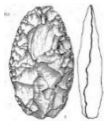
= een ronde, min of meer *onduidelijke punt*

= en is de vorm langgerekt ovaal

= lengte > 1,5 X breedte?

Ja

vuistbijl-limande

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een ronde, min of meer *onduidelijke punt*

= en is de vorm *ovaal*

= lengte < 1,5 X breedte?

Ja

vuistbijl-ovaal

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vuistbijl

= een ronde, min of meer *onduidelijke punt*

= en de vorm is *rond*?

Ja

vuistbijl-rond o.g. vuistbijl-disque

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

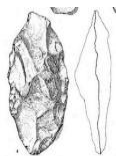
start

Is de vuistbijl

= *ovaal tot vierhoekig* van vorm?

Ja

vuistbijl-bootvormig

Nee

een andere vorm

artefactgroepen

start

Lijkt het artefact
= op een kleine vuistbijl
= *kleiner dan 6 cm?*

Ja

vuistbijl-fäustel

Nee

groter dan 6 cm, of heel dun, of één fijner
bewerkte zijkant

artefactgroepen

start

Is het artefact

= *bladvormig*,

= lijkt het op een vuistbijl maar is vaak *dunner*

= relatief *lang*

= zonder dikke rug?

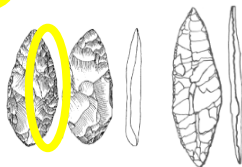
Ja

vuistbijl-faustkeilblatt

Nee

één fijner bewerkte zijkant
of bladspits-vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact

- = bifaciaal bewerkt
- = met *fijnere bewerking*
- = aan 'één' lange zijde?

Ja

schaaf-blad

Nee

heeft meer een bladspitsvorm

artefactgroepen

start

Is het artefact

= *bifaciaal bewerkt*

= en *bladvormig*

= en *dun* vergeleken met een vuistbijl en Faustkeilblatt?

Ja spits-blad

Nee Nee fijner bewerkt

artefactgroepen

start

Bladspitsen worden ook gemaakt van **afslagen en klingen**

Is het bladvormige artefact

= op *beide vlakken (bifaciaal)* volledig bewerkt

= en heeft het *twee puntige uiteinden*?

Ja

spits-blad-mauern

Nee

meer afgeronde uiteinden

artefactgroepen

start

Heeft de bladspits

= een *minder regelmatige vorm*,

= vaak ovaal langwerpig of gedrongen
soms hartvormig?

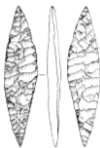
Ja

spits-blad-szeletienne

Nee

spits-blad

artefactgroepen

start

Heeft het fijn bewerkte kernwerktuig
= een *symmetrische dolk vorm*?

Ja

Nee

het artefact is *asymmetrisch*

artefactgroepen

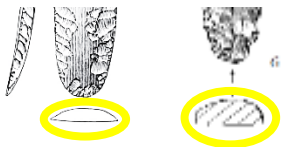
start

Is de dolk

= gemaakt van een *kling*

= en aan *één oppervlak* bewerkt?

Ja

Nee

aan *beide oppervlakken*

artefactgroepen

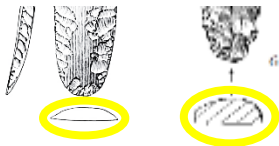
start

Vertoont de dolk

= *vlakke rand*

= **of** *oppervlakteretouche*?

Ja Franse dolk

Nee (half-)steile *randretouche* aan beide zijden
spitskling o.g. **dolk-pseudo-grand-pressigny**

artefactgroepen

start

Is de bewerking van de dolk
= *regelmatig*
= met *vlakke rand retouche*?

Ja **dolk-grand-pressigny**

Nee onregelmatig **dolk-kling-met-volledige-oppervlakteretouche**

artefactgroepen

start

Is de dolk
= aan *beide* oppervlakken
= *fijn* bewerkt?

Ja **dolk-scandinavisch**

N.B.: de scandinavische dolken worden hier met de punt naar boven afgebeeld

Nee *relatief grof* aan beide zijden

artefactgroepen

start

Ligt bij de dolk

= de grootste breedte *dichter bij de punt* als de basis?

N.B. Deze dolken worden met de punt naar boven afgebeeld.

Ja

dolk-engels

Nee

dichter bij de basis

dolk-oost-europees

artefactgroepen

start

Is de Scandinavische dolk

= nagenoeg *even dik over de gehele lengte*

= *en heeft geen duidelijk geïsoleerd handvat?*

Ja

dolk-scandinavisch-type-I

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

start

Ligt bij de dolk
= de *grootste breedte nabij de punt?*

Ja **dolk-scandinavisch-type-IA**

Nee een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Ligt bij de dolk

= de grootste breedte nabij het midden, in ieder geval *dichter bij het midden dan bij de punt?*

Ja

dolk-scandinavisch-type-IB

Nee

een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Is de dolk

= afgewerkt met *parallele oppervlakte* retouche

= en is het handvat licht concaaf ?

Ja **dolk-scandinavisch-type-IC**

Nee *geen parallele* retouche en
een meer ingesnoerd handvat
dolk-scandinavisch-type-ID

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

= een handvat min *2 mm dikker* dan het blad

= en is doorsnede handvat *lensvormig tot ovaal*?

Ja

dolk-scandinavisch-type-II

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

start

Is bij de dolk

= het handvat *1,5 tot 2 zo breed als dik?*

Ja

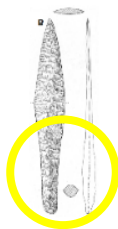
dolk-scandinavisch-type-IIA

Nee

1 tot 1,5 zo breed als dik

dolk-scandinavisch -type-IIB

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

= een *smal handvat*

= met parallelle zijden

= *rombisch tot rechthoekig* in doorsnede?

Ja **dolk-scandinavisch-type-III**

Nee een ander type handvat

N.B.: Smal handvat met *lensvormige* tot *ovale*
dwarsdoorsnede: **dolk-scandinavisch-type-VI**

artefactgroepen

start

Is bij de dolk

= het handvat even dik als breed

= met vierkante doorsnede

= *zonder pseudo-gietnaad?*

Ja

dolk-scandinavisch-type-IIIa

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

start

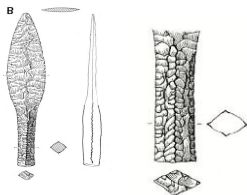
Is bij de dolk

= het handvat even dik als breed

= met vierkante doorsnede

= *met aan 4 zijden* voorzien van met drukretouche aangebrachte *pseudo-gietnaad*?

Ja **dolk-scandinavisch-type-IIIB**

Nee een ander type handvat

artefactgroepen

start

Is bij de dolk

= het handvat even dik als breed

= met vierkante doorsnede

= met aan **3 zijden** voorzien van met drukretouche aangebrachte *pseudo-gietnaad*?

Ja

dolk-scandinavisch-type-IIIC

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

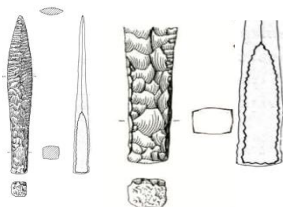
start

Is bij de dolk

- = het handvat even dik als breed
- = met vierkante doorsnede
- = *met twee vlakken parallel aan het blad*
- = en aan 4 zijden voorzien van met drukretouche aangebrachte pseudo-gietnaad?

Ja

dolk-scandinavisch-type-IIID

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

start

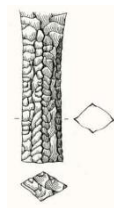
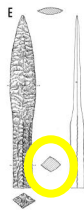
Is bij de dolk

= het handvat *rombisch in doorsnede*,

= 4x pseudo-gietnaad aan beide zijden en
boven= en ondervlak?

Ja

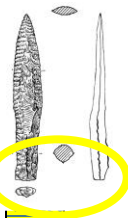
dolk-scandinavisch-type-IIIE

Nee

handvat breder dan dik

dolk-scandinavisch-type-IIIF

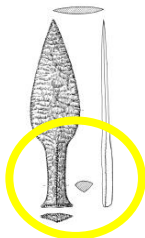
artefactgroepen

Heeft de dolk

= een *vissestaart handvat*

= *en pseudo-gietnaden?*

Ja dolk-scandinavisch-type-IV

Nee een ander type handvat

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

- = een *dik* handvat,
- = *rombisch* in doorsnede
- = *breder naar de basis*
- = met vier pseudo gietnaden
- = en is het blad het breedst in het midden?

Ja

dolk-scandinavisch-type-IVA

Nee

een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

= een *dik* handvat

= *rombisch* in doorsnede

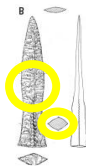
= *breder naar de basis*

= vier pseudo gietnaden

= en is het blad het breedst nabij handvat?

Ja

dolk-scandinavisch-type-IVB

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

= een dik handvat

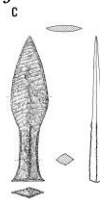
= rombisch in doorsnede

= *gelijke doorsnede over grootste deel lengte*

= pseudo gietnaden aan voor- en achterzijde

= *relatief breed* blad het *breedst nabij handvat?*

Ja **dolk-scandinavisch-type-IVC**

Nee een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

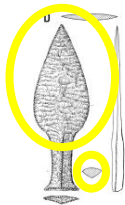
= een dunner handvat

= *driehoekig met afgeronde achterzijde* in doorsnede

= *pseudo-gietnaad alleen aan de voorzijde*

= relatief breed afgerond driehoekig blad in
aanzicht, grootste breedte *nabij handvat*?

Ja **dolk-scandinavisch-type-IVD**

Nee een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

- = een dunner handvat
- = driehoekig met afgeronde *of vlakke achterzijde* in doorsnede
- = pseudo-gietnaad alleen aan de voorzijde
- = vergeleken met type IVD smaller
- = afgerond driehoekig blad in aanzicht, grootste breedte nabij handvat?

Ja

dolk-scandinavisch-type-IVE

Nee

handvat rechthoekig in doorsnede, *grootste vlakken parallel aan blad* met vier pseudo gietnaden
dolk-scandinavisch-type-IVF

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

- = een handvat *lensvormig tot licht rombisch* in doorsnede *breder naar de basis*
- = geen *pseudo gietnaden* behalve soms aan de basis?

Ja

dolk-scandinavisch-type-V

Nee

een ander type handvat

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

= een *licht rombisch uiteinde* aan het handvat?

Ja

dolk-scandinavisch-type-VA

Nee

een *afgeplat uiteinde* eindigend in één rand
dolk-scandinavisch-type-VB

artefactgroepen

start

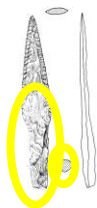
Heeft de dolk

= een handvat met *rechte, parallelle zijden*

= en *lensvormige tot ovale doorsnede*

= niet breed uitlopend naar het einde?

Ja **dolk-scandinavisch-type-VI**

Nee **dolk-scandinavisch**

artefactgroepen

start

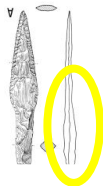
N.B.: Een dolk kan door herhaaldelijk aanscherpen een totaal andere vorm hebben gekregen.

Heeft de dolk

= een handvat *dikker dan het blad*?

Ja

dolk-scandinavisch—type-VIA

Nee

een ander type handvat

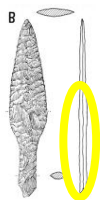
artefactgroepen

start

Heeft de dolk

= een handvat niet *dikker dan blad*?

Ja **dolk-scandinavisch-type-VIB**

Nee een ander type handvat

artefactgroepen

start

Heeft de dolk

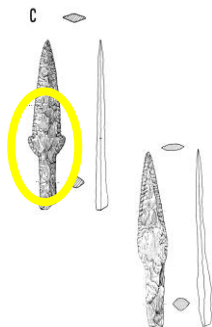
= een handvat in de *vorm van bronzen dolk/zwaard*?

Ja

dolk-scandinavisch-type-VIC

Nee

dolk-scandinavisch-type-VI

artefactgroepen

start

Heeft de Engelse dolk

= nagenoeg *parallelle zijden*

= en een kort *duidelijk afgezet handvat*?

Ja

dolk-engels-met kort-handvat

Nee

artefactgroepen

start

Heeft de Engelse dolk

= *een knik* op de grens tussen lemmet en handvat

= *op de helft van de lengte?*

Ja

dolk-engels-met-lang-handvat-class-1

Nee

een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Heeft de Engelse dolk
= een *breed* bladvormig lemmet
= breedst *nabij punt*?

Ja **dolk-engels-met-lang-handvat-class-2**

Nee een ander type lemmet

artefactgroepen

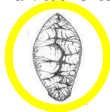
start

Heeft de Engelse dolk
= een smal bladvormig lemmet
= met een *knik*?

Ja met een knik: **dolk-engels-met-lang-handvat-class-3**

Nee zonder knik: **dolk-engels-met-lang-handvat-class-4**

artefactgroepen

start

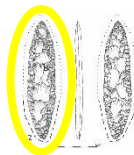
Heeft de Oost-Europese dolk

= *slanke vorm*

= grootste breedte *nabij het midden*

= *geen duidelijk afgezet handvat?*

Ja **dolk-oost-europees-type-1**

Nee een ander type handvat

artefactgroepen

start

Heeft de Oost-Europese dolk

= een *langwerpige tot rombische* vorm

= *met duidelijk afgezet handvat?*

Ja

dolk-oost-europees-type-2

Nee

een ander type lemmet

artefactgroepen

start

Heeft de Oost-Europese dolk
= min of meer *driehoekig lemmet*
= breedst aan de basis
= *geen uitgeretoucheerd handvat?*

Ja **dolk-oost-europees-type-5**

Nee een ander type handvat

artefactgroepen

start

Heeft de Oost-Europese dolk
= een *bladvormig* lemmet
= en duidelijk *uitgeretoucheerd* handvat?

☐ Ja een *breed* lemmet **dolk-oost-europees-type-3**

☐ Nee een *smal* lemmet **dolk-oost-europees-type-4**

artefactgroepen

start

Heeft het artefact
= een *segment-vorm*?

Ja

een **sikkel**

Nee

kernwerktuig-fijn-bewerkt

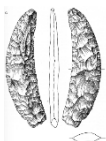
artefactgroepen

start

Heeft de sikkel
= 1 *bolle*
= en 1 holle zijde?

Ja

sikkel-type-A

Nee

één rechte zijde

artefactgroepen

start

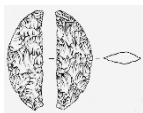
Heeft de sikkel

= *1 bolle*

= *en 1 rechte zijde?*

Ja

sikkel-type-B

Nee

kernwerktuig-fijn-bewerkt

artefactgroepen

start

Is de afslag of kling
= niet geretoucheerd
= maar *bekapt*?

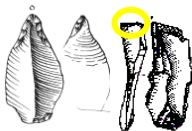
Ja

bekapt

Nee

geretoucheerd of bijzondere bewerking

artefactgroepen

start

Heeft het artefact

= een (*zeer*) *kleine beitelkant* mogelijk met negatief stekerafslag?

Ja steker

Nee nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

N.B.: Deze steker kan zijn gemaakt van een afslag, een kling, een kern of een brok/vorstspijting, gaarne vermelden bij opmerkingen

Heeft de steker

= nog een werkkant/punt

= *niet zijnde een steker*

= *(een ander werktuig-type)?*

Ja een **combinatiewerktuig**

Nee een ander type steker

artefactgroepen

start

Heeft de steker

= *meerdere* kleine beitelkanten met negatief stekerafslag?

☐ Ja **steker-meervoudig**

☐ Nee een ander type steker

artefactgroepen

start

N.B.: Deze steker kan zijn gemaakt van een afslag, een kling, een kern of een brok/vorstspijting, gaarne vermelden bij opmerkingen.

Is de steker

= *bekvormig*

= en gemaakt met *mini-stekerafslag(en)* van ventrale naar dorsale zijde?

Ja

stekker-bek

Nee

een ander type steker

artefactgroepen

start

Heeft de beksteker

= een bek *schuin t.o.v. de as* van het werktuig?

☐ Ja met gebogen punt met mini stekerafslag(en) van ventrale naar dorsale zijde: **stekerkrombek**

☐ Nee met rechte punt: **stekerbek**

artefactgroepen

start

Heeft de steker een beitelkant gevormd door

= *deels dorsale retouche*

= en *deels ventrale* waardoor het ontmoetingspunt
een soort steker vormt, de beitelkant staat onder
een hoek met het vlak van de afslag of kling?

☐ Ja alternerende bek-steker o.g. **steker-RR**

☐ Nee een ander type steker

artefactgroepen

start

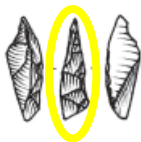
Heeft de steker

= een 'beitelkant'

= niet gemaakt door een stekerafslag

= maar gemaakt *door een onopzettelijke breuk*,
ontstaan doordat het artefact tijdens het
retoucheren is gebroken?

☐ Ja een **krukowski-kerfrest**

☐ Nee

(de Krukowski-kerfrest is aan *één zijde steil geretoucheerd*)

artefactgroepen

start

Heeft de steker

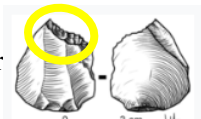
= een 'beitelkant'

= niet gemaakt door een stekerafslag

= maar gemaakt met een opzettelijk *getordeerde breuk*

= de steker vertoont bij de breuk duidelijk een deel
van een *geretoucheerde kerf*?

Ja **kerfrest** of microstekker

Nee een ander type steker

artefactgroepen

start

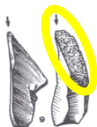
Is de steker

= gemaakt met *één enkele* stekerafslag

= *zonder voorbereiding* van het slagvlak?

Ja

steker-A

Nee

op andere manier gemaakt

artefactgroepen

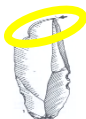
start

N.B.: Deze steker kan zijn gemaakt van een afslag, een kling, een kern of een brok/vorstspijting, gaarne vermelden bij opmerkingen.

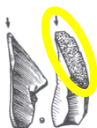
Is de A-steker

= gemaakt door de stekerafslag zijwaarts (*haaks op de slagrichting* afslag/kling) aan te brengen?

☐ Ja **steker-corbiac**

☐ Nee **steker-A**

artefactgroepen

start

N.B.: Deze steker kan zijn gemaakt van een afslag, een kling, een kern of een brok/vorstspijting, gaarne vermelden bij opmerkingen.

Is de steker

= gemaakt door de stekerafslag te plaatsen

= op een al dan niet schuin geplaatste
geretoucheerde rand?

Ja

steker-RA

Nee

met twee steker afslagen van 2 zijden

artefactgroepen

start

N.B.: Deze steker kan zijn gemaakt van een afslag, een kling, een kern of een brok/vorstspijting, gaarne vermelden bij opmerkingen.

Heeft de RA-steker

= een *zijwaarts aangebrachte* stekerafslag?

Ja

steker-transversaal

Nee

een ander type RA-steker

artefactgroepen

start

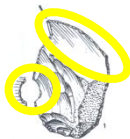
Heeft de RA-steker

= één *boogvormig steil geretoucheerde zijde*

= **én** een korte stekerafslag, veelal begrensd door een *kerf*?

Ja

stekerpapegaaienbek

Nee

een ander type RA-steker

artefactgroepen

start

Is de RA-steker

- = gemaakt op een kleine afslag of kling
- = gevormd door een kleine stekerafslag
- = vaak beëindigd door een kerf
- = resulterend in een *dunne (max. 2mm) beitelkant?*

Ja **steker-noailles**

Nee een ander type RA-steker

Vaak in de vorm van meervoudige stekers.

artefactgroepen

start

Vertoont de RA-steker

= een door retouche *vanaf het stekerafslag-negatief*

= *dunner gemaakte* beetelkant?

Ja

steker-RA-versmald

Nee

een ander type RA-steker

artefactgroepen

start

Is de RA-steker

= *meermaals gemodificeerd*

= (RA steker waarvan opnieuw een stekerafslag is verwijderd, opnieuw geretoucheerd en nogmaals een steker afslag verwijderd)?

Ja

steker-bassaler

Nee

een ander type RA-steker

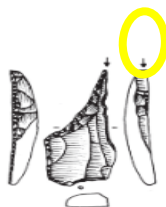
artefactgroepen

start

Heeft de RA-steker

= een *stekerafslag-negatief* van de RA-steker waarvan het proximale deel grotendeels is *weggeretoucheerd*?

☐ Ja **steker-lacan**

☐ Nee **steker-RA**

artefactgroepen

start

Bij de steker-lacan is het negatief van de slagbult van de stekerafslag is niet meer aanwezig

Is de steker

= gemaakt door de beitelkant te maken met
stekerafslagen *van 2 zijden*?

Ja steker-AA

Nee steker

N.B. 1: De 2e stekerafslag kan op een A-steker of een RA-steker worden geplaatst

artefactgroepen

start

N.B. 2: Deze steker kan zijn gemaakt van een afslag, een kling, een kern of een brok/vorstsplijting, gaarne vermelden bij opmerkingen.

Is de AA-steker

= gemaakt door stekerafslagen *van 2 zijden*

= gemaakt met meerdere afslagen *naast elkaar?*

Ja **steker-kielvormig**

Nee *niet naast elkaar* **steker-AA**

artefactgroepen

start

zie ook **kielvormige kern** en **grattoir-caréné**

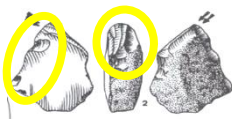
Is de kielvormige steker

= *relatief smal*

= waarbij één stekervlak vrij plat is en het andere min of meer boogvormig?

Ja

steker-snuitvormig

Nee

een ander type kielvormige steker

artefactgroepen

start

Heeft de kielvormige-steker

= een vorm waarbij de *beitel kant schuin* staat op de afslag/kling

= doordat één vlak meer op het voor- of achter-vlak ligt?

Ja

steker-vachons

Nee

steker-kielvormig

artefactgroepen

start

Heeft het artefact

= 1, 2 of meer *uitgeretoucheerde punten*

= punten met driehoekige of vierzijdige doorsnede?

= (Maar is niet de punt van een spits)

Ja boor, bec of ruimer

Nee nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

Is de boor, bec of ruimer
= aangebracht *op een ander werktuig-type?*

Ja een **combinatiewerktuig**

Nee een ander type boor/bec/ruimer

artefactgroepen

start

Heeft de boor, bec of ruimer
= *meer dan één* punt ?

Ja meerdere: **boor/bec/ruimer-dubbel**
of **boor/bec/ruimer-meervoudig**

Nee nee één, een ander type boor/bec/ruimer

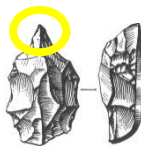
artefactgroepen

start

Is de boor, bec of ruimer
= verkregen door het *bewerken van een kern*?

Ja

boor/bec/ruimer-kern

Nee

een ander type boor/bec/ruimer

artefactgroepen

start

Is de boor, bec of ruimer

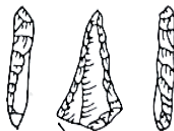
= verkregen door het artefact tweezijdig steil te retoucheren

= geretoucheerd met *lange nek*

= en is het artefact is *klein van afmeting* (<2 cm)?

Ja

boor-dickenbännli

Nee

een ander type boor/bec/ruimer

artefactgroepen

start

Is de boor, bec of ruimer

= verkregen door het bewerken met steile retouche

= en heeft de boor, bec of ruimer een *vrij lange, rechte, neusvormige dikke punt?*

Ja

een **bec**

Nee

een ander type boor/bec/ruimer

artefactgroepen

start

Heeft de boor, bec of ruimer

= een *relatief smalle punt*

= verkregen door het bewerken met steile retouche

= (vaak met overliggende pseudoretouche ontstaan door draaiende beweging van het werktuig)?

Ja een **boor**

Nee een ander type boor/bec/ruimer

artefactgroepen

start

N.B.: de dunne uiteinden kunnen makkelijk breken, waardoor het artefact moeilijker als boor is te herkennen. Veelal zal de genoemde pseudoretouche nog wel zichtbaar zijn.

Heeft de boor, bec of ruimer

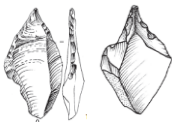
= een *relatief stompe punt*

= verkregen door het bewerken met 1 of 2 grove afslagen

= **of** door retouche (vaak met pseudoretouche ontstaan door draaiende beweging van het werktuig)

= bedoeld om een bestaand gat groter te maken?

Ja **ruimer**

Nee **boorachtig-artefact**

artefactgroepen

start

N.B.: De punt is vaak aan de ene zijde dorsaal en de aan de andere zijde ventraal getoucheerd. (Zie ook **spits-tayac**)

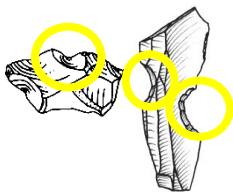
Heeft het artefact

= een kerf (*inkeping*)

= d.m.v. één grote

= **of** meerdere kleine steile afslagnegatieven?

Ja werktuig-gekerfd

Nee nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

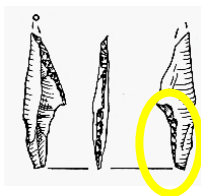
start

N.B.: bij kerven en vertandingen goed onderscheid maken tussen intentionele bewerking en post-depositionele verandering, vaak herkenbaar aan kleurverschil met origineel oppervlak.

Is de kerf

= onderdeel van een gekerfde of gesteelde *spits*?

Ja onderdeel van een spits

Nee de kerf is het werktuig

artefactgroepen

start

Is de kerf

= aangebracht *op een ander werktuig-type?*

Ja een **combinatie-werktuig**

Nee een ander type gekerfd werktuig

artefactgroepen

start

Lijkt het gekerfde werktuig

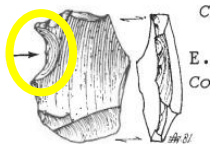
= op een *sikkel*

= met een gehaakte werkkant

= gemaakt door een *grove (Clacton) kerf*?

Ja

billhook-A

Nee

een ander type gekerfd werktuig

artefactgroepen

start

Lijkt het gekerfde werktuig

= op een *sikkel*

= met een gehaakte werkkant

= gemaakt door een *geretoucheerde kerf*?

Ja

billhook-B

Nee

een ander type gekerfd werktuig

artefactgroepen

start

Is het gekerfde werktuig
= *gemaakt van een afslag*?

Ja

afslag-gekerfd

Nee

een ander type gekerfd werktuig

artefactgroepen

start

Is het gekerfde werktuig
= gemaakt van een *relatief dikke* kling?

Ja kling-aurignacien

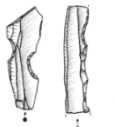
nee een montbani of normale kling

artefactgroepen

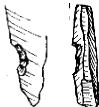
start

Is het gekerfde werktuig
= *gemaakt van een montbani kling?*

Ja **kling-montbani-gekerfd**

Nee **kling-gekerfd**

artefactgroepen

start

Vertoont het artefact

= *meerdere kleine kerven*

= waardoor een vertanding ontstaat?

Ja

werktuig-getand

Nee

nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

Is de vertanding
= aangebracht *op een ander werktuig-type?*

Ja

combinatie-werktuig

Nee

een ander type getand werktuig

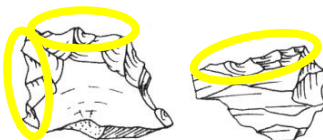
artefactgroepen

start

Is het getande werktuig
= gemaakt *van een afslag*?

Ja

afslag-getand

Nee

een ander type getand werktuig

artefactgroepen

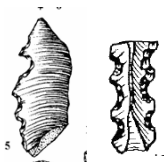
start

Is het getande werktuig
= gemaakt van een *Montbani kling*?

☐ Ja **kling-montbani-getand**

☐ Nee van een kling **kling-getand**

artefactgroepen

start

Vertoont het artefact

= 1 of 2 *verbrijzelde of versplinterde* uiteinden of zijde?

Ja

Nee nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

Is het verbrijzelde uiteinde

= ontstaan door slaan *langs het uiteinde of de zijkant*

= vaak resulterend in afgerond gedeelte?

Ja

vuurslag

Nee

een ander type werktuig met verbrijzeld uiteinde

artefactgroepen

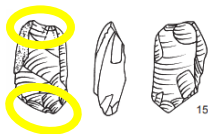
start

Is het verbrijzelde uiteinde

= ontstaan door het *gebruik als drevel*

= om middels indirecte percussie steen te bewerken?

Ja drevel-afslag of drevel-kern

Nee een ander type werktuig met verbrijzeld uiteinde

artefactgroepen

start

N.B.: Omdat het onderscheid tussen een drevel en beitel moeilijk te maken is kan het artefact worden aangemerkt als **artefact-met-versplinterd-uiteinde**

Is het verbrijzelde uiteinde

= ontstaan door het gebruik *als beitel*

= om met een klopsteen hout, been of gewei te bewerken?

Ja beitel-afslag of beitel-kern

Nee een ander type werktuig met verbrijzeld uiteinde

Zie ook

artefactgroepen

start

Is het verbrijzelde uiteinde

= ontstaan door productie van afslagen/klingen

= door op een (vaak kleine) kern op een aambeeld te slaan?

Ja een kern-bipolair

Nee een ander type werktuig met verbrijzeld uiteinde

Zie ook

artefactgroepen

start

Is het verbrijzelde uiteinde
= ontstaan door het *gebruik van het artefact als hamer*?

Ja klopsteen

Nee een ander type werktuig met verbrijzeld uiteinde

artefactgroepen

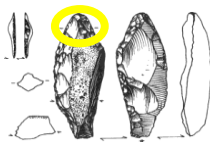
start

Is het verbrijzelde uiteinde

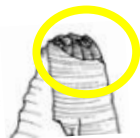
= ontstaan door gebruik van een *relatief dik*,
stiftvormig werktuig met grove retouche vormen

= en 1 of 2 verbrijzelde of door gebruik
afgeronde uiteinden?

Ja een **bikkel**

Nee artefact-met-versplinterd-uiteinde

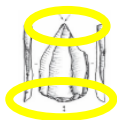
artefactgroepen

start

(zie ook pic)

Is het artefact
= een *combinatiewerktuig*?

Ja

Nee nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

N.B.: standaard volgorde: schaaf schrabber steker boor kerf
vertanding afknotting.

Betreft het artefact

= een *schaaf*

= en een *schrabber*?

☐ Ja een **schaaf-schrabber**

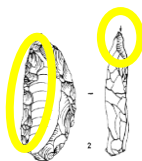
☐ Nee een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact
= een *schaaf*
= en een *stekker*?

☐ Ja een **schaaf-steker**

☒ Nee een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact
= een *schaaf*
= en een *boor*?

☐ Ja een **schaaf-boor**

☐ Nee een ander type combinatie-werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *schaaf*

= en een *kerf*?

Ja

een **schaaf-gekerfd**

Nee

een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *schaaf*

= en een *vertanding*?

Ja

een **schaaf-getand**

Nee

een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact
= een *schrabber*
= en een *stekker*?

☐ Ja een **schrabber-steker**

☐ Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *schrabber*

= en een *krombeksteker*?

☐ Ja een **schrabber-steker-krombek**

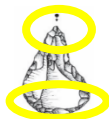
☐ Nee een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact
= een *schrabber*
= en een *boor*?

☐ Ja een **schrabber-boor**

☐ Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact
= een *schrabber*
= en een *kerf*?

☐ Ja een **schrabber-gekerfd**

☐ Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

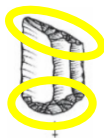
start

Betreft het artefact

= een *schrabber*

= en een *afknotting*?

Ja een **schrabber-afgeknot**

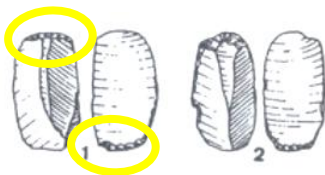

Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

start

Zie ook **Caminade-schrabber**

Betreft het artefact

= een *steker*

= en een *boor*?

☐ Ja een **steker-boor**

☐ Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

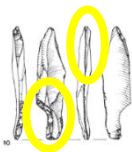
start

Betreft het artefact

= een *steker*

= en een *kerf*?

Ja een **steker-gekerfd**

Nee een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

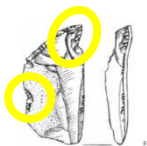
start

Betreft het artefact

= een *krombeksteker*

= en een *kerf*?

☐ Ja een **steker-krombek-gekerfd**

☐ Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *steker*

= en een *afknotting*?

☐ Ja een **steker-afgeknot**

☒ Nee een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *boor*

= en een *afknotting*?

Ja

een **boor-afgeknot**

Nee

een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

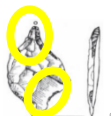
start

Betreft het artefact

= een *boor*

= en een *kerf*?

Ja een **boor= gekerfd**

Nee een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

start

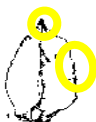
Betreft het artefact

= een *boor*

= en een *vertanding*?

Ja

een **boor-getand**

Nee

een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *gekerfd*

= en *getand* artefact?

Ja

een **gekerfd-en-getand-artefact**

Nee

een ander type combinatie werktuig

artefactgroepen

start

Betreft het artefact

= een *gekerfd*

= en *afgeknot* artefact?

Ja

een **gekerfd-en-afgeknot-artefact**

Nee

een ander type combinatiewerktuig

artefactgroepen

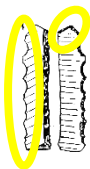
start

Betreft het artefact

= een *getand*

= en *afgeknot* artefact?

☐ Ja een **getand-en-afgeknot-artefact**

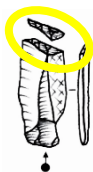
☐ Nee een **combinatiewerktuig**

artefactgroepen

start

Heeft de afslag of kling
= *steile randretouche*
= op het (meestal distale) *uiteinde*
= vaak enigszins schuin t.o.v. de lengteas?

Ja afgeknot artefact

Nee nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

Zie ook de schuiner afgeknotte en daardoor een punt hebbende **B-spits** en **lange-B-spits**

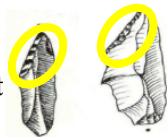
Is de afknotting

= *aan één zijde*

= gemaakt op een afslag?

Ja

afslag-afgeknot

Nee

een ander type afgeknot werktuig

artefactgroepen

start

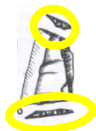
Is de afknotting

= *aan twee zijden*

= gemaakt op een afslag?

Ja

afslag-afgeknot-tweezijdig

Nee

een ander type afgeknot werktuig

artefactgroepen

start

Is de afknotting
= gemaakt op een *kling*?

Ja

kling-afgeknot

Nee

een ander type afgeknot werktuig

artefactgroepen

start

Is de kling

= *afgeknot door steile of half-steile retouche*

= van de *dorsale* naar de ventrale zijde

= en is de retouche vervolgens gebruikt als slagvlak
om daarna *langwerpige afslagen van de dorsale
zijde* te verwijderen?

Ja

kling-afgeknot-kostienki

Nee

een ander type afgeknot werktuig

artefactgroepen

start

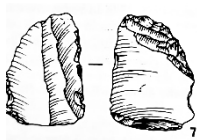
Lijkt de kling

= op een Kostienki-afgeknotte kling

= waarbij de ventrale retouche bedoeld was om
daarna *lamellen van de zijkant* te verwijderen?

Ja

kling-afgeknot-bertonne

Nee

een ander type afgeknot werktuig

artefactgroepen

start

In feite zijn dit ook kernen.

Is de kling
= *aan één zijde* afgeknot?

☐ Ja **kling-afgeknot**

☐ Nee aan twee zijden **kling-afgeknot-tweezijdig**

Zie ook: [vuurkets-frans](#)

artefactgroepen

start

Heeft de afslag of kling

= een door *relatief steile retouche* verkregen werkkant

= *veelal gebogen*, soms vrijwel rondom?

Ja

een **schrabber**

Nee

nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

Heeft de schrabber

= een schrabberkap

= met *relatief lichte retouche*

= vaak onderdeel van een combinatiewerktuig met een 'normale' schrabber of ander werktuig?

Ja

schrabber-dun

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Zie ook raclette

Is de schrabber

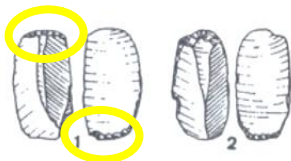
= een combinatie werktuig

= van *schrabber*

= *tegenover ventraal geretoucheerde afknotting?*

Ja

schrabber-caminade

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Zie ook schrabber-afgeknot

Is de schrabber

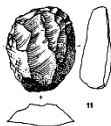
= groot ($> 3\text{ cm.}$)

= en rond/ovaal

= en *vrijwel rondom geretoucheerd*?

Ja

schrabber-groot-rond/ovaal

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Is de schrabber
= een *schrabber* < 18 mm?

Ja

schrabber-micro o.g. schrabber-knoop

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Is de schrabber

- = een korte schrabber
- = gemaakt van een kling of afslag
- = met een brede schrabberkap
- = tegenover een rechte basis
- = in de vorm van een duimnagel
- = met nagenoeg gelijke lengte en breedte
- = en *kleiner dan 3 cm?*

Ja

schrabber-duimnagel

Nee

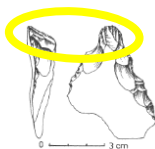
een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Heeft de schrabber
= een *smalle en*
= *relatief dikke* schrabberkap?

Ja schrabber-snuitvormig

Nee een ander type schrabber

artefactgroepen

start

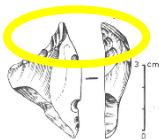
Heeft de schrabber

= een *boor-*

= *of bec vormig uiteinde?*

Ja

schrabber-bec-vormig

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Is de schrabber

= gemaakt *op een dikke afslag (caréné) of brok (rabot)*

= met vlakke kant en steile retouche/afslagnegatieven,
omgekeerd bootvormig?

Ja grattoir-caréné, rabot of **schrabber-kern**

Nee een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Deze typen ‘schrabbers’ worden ondanks hun naam algemeen eerder tot de ‘kernen’ gerekend dan tot de ‘schrabbers en schaven’, zie ook **kern-kielvormig**

Is de schrabber
= *gemaakt van een afslag?*

Ja

schrabber-afslag

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

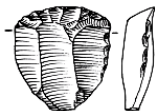
Zie ook vuurkets

Is de schrabber

= gemaakt *aan één uiteinde* van een afslag?

Ja

schrabber-afslag-enkelvoudig

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Is de schrabber

= gemaakt *aan twee uiteinden* van een afslag?

Ja

schrabber-afslag-dubbel

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Is de schrabber

= gemaakt *aan een zijkant* van een afslag?

Ja

schrabber-zij

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Is de schrabber
= *gemaakt van een kling?*

Ja

schrabber-kling

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

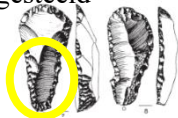
start

Heeft de klingschrabber

= *taps toelopende geretoucheerde zijden* aan
het tegenoverliggende uiteinde?

Ja

schrabber-wehlen o.g. schrabber-gesteeld

Nee

een ander type schrabber

artefactgroepen

start

Heeft de klingschrabber
= een schrabberkap *aan één uiteinde?*

Ja

schrabber-kling-enkelvoudig

Nee

aan twee

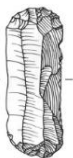
artefactgroepen

start

Heeft de klingschrabber
= een schraberkap *aan twee uiteinden*?

Ja

schrabber-kling-dubbel

Nee

een ander type schraber

artefactgroepen

start

Is de schrabber
= *gemaakt van een vorstspijting?*

Ja **schrabber-op-vorstspijting**

Nee **schrabber**

artefactgroepen

start

Gelegenhedswerktuig door minimale modificatie van een vorstspijting of brok.

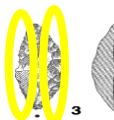
Is de afslag of kling

= *zeer dik*

= en heeft die *twee min of meer*

steil geretoucheerde/bekapte lange zijden?

☐ Ja een **schaaf-limace**

☐ Nee een ander type werktuig

artefactgroepen

start

De limace is een vrij dikke langwerpige dubbelschaaf in de *vorm van een naaktslak* en heeft aan beide uiteinden een puntig niet noodzakelijkerwijs scherp uiteinde. De slagbult aan de ventrale zijde is veelal nagenoeg geheel weggenomen.

Heeft de (vrij grove) afslag

= een *door aaneengesloten vlakke rand-retouche*
of (getrapte) schubvormige-retouche verkregen

= *enigszins scherpe werkkant?*

Ja

schaaf

Nee

nee overige groepen afslag/klingwerktuigen

artefactgroepen

start

De werkkant is van opzij gezien recht, in het bovenaanzicht kan hij recht, hol of bol zijn, soms enigszins golvend.

Heeft de schaaf

= één of meerdere zijden met *schubvormige of getrapt-schubvormige retouche*?

Ja

schaaf-quina

Nee

een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Is de schaaf

= een *dik* werktuig

= met *getrapte schubvormige* retouche *aan één zijde*?

Ja

schaaf-quina

Nee

niet dik of wel dik maar schubvormige retouche
niet getrapt

artefactgroepen

start

De retouche-afslagnegatieven eindigen vaak in een step of hinge.

Is de schaaf

= een *dik* werktuig

= met *niet getrapte schubvormige* retouche

= **of** een *dun* werktuig met *getrapte schubvormige* retouche *aan 1 zijde*?

Ja

schaaf-demi-quina

Nee

aan 2 zijden

artefactgroepen

start

Is de schaaf

= een *dun werktuig*

= met getrapte schubvormige retouche *aan twee zijden?*

Ja

schaaf-demi-quina-dubbel

Nee

een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Is de schaaf

= een bifaciaal, bladvormig stuk met *aan één zijde*
vlakke retouche?

Ja

blad-schaaf

Nee

een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Heeft de schaaf
= *één schaaf zijde*?

Ja **schaaf-enkelvoudig**

Nee een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Heeft de schaaf

= één *schaafkant*

= *haaks op de slagrichting* tegenover het slagpunt?

Ja

schaaf-transversaal

Nee

schaaf-enkelvoudig

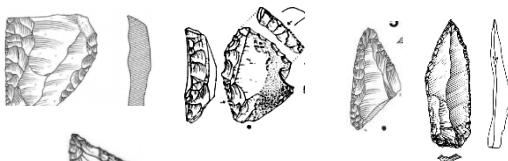
artefactgroepen

start

Heeft de schaaf
= *twee schaafkanten?*

Ja

twee

Nee

drie

artefactgroepen

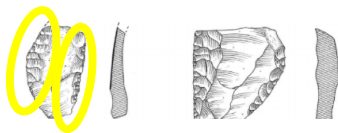
start

Heeft de schaaf

= *twee* schaaf kanten

= die niet op elkaar aansluiten?

Ja **schaaf-dubbel**

Nee een ander type schaaf

artefactgroepen

start

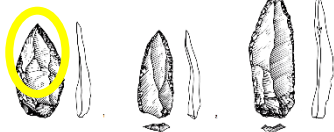
Heeft de schaaf

= *twee symmetrische convergerende schaafkanten*

= as werktuig (nagenoeg) in slagrichting?

Ja

spits-mousterien

Nee

een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Zie ook Soyons-spits

Heeft de schaaf

= *twee* schaafkanten

= die elkaar *raken*

= waarbij één schaafzijde (nagenoeg) *tegenover* de slagvlakrest ligt?

Ja

schaaf-schuin (racloir déjeté)

Nee

een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Heeft de schaaf
= 3 *schaafkanten*
= die elkaar raken?

Ja schaaf-schuin-dubbel

Nee een ander type schaaf

artefactgroepen

start

Heeft de schaaf

= twee schaafkanten

= die elkaar *raken bij één uiteinde?*

Ja

convergerende dubbelschaaf o.g. **schaaf-spits**

Nee

schaaf

artefactgroepen

start

Heeft de afslag of kling

= een *driehoekige dwarsdoorsnede*

= met één *scherpe* (ongeretoucheerde) rand

= *tegenover dikkere kant?*

Ja rugmes

Nee nee een afslag/kling met rand= of oppervlakteretouche

artefactgroepen

start

Zie ook Keilmesser

Is het *rugmes*

= een decortatie afslag of kling *zonder retouche*?

Ja

rugmes-met-natuurlijke-rug

Nee

een ander type rugmes

artefactgroepen

start

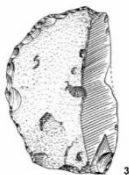
Terug na decortatieafslag

Is het rugmes

= een asymmetrische afslag of kling

= met een *relatief dunne en gebogen* geretoucheerde rug?

Ja **rugmes-aubri-audi**

Nee een ander type rugmes

artefactgroepen

start

Is het rugmes

= een rechthoekige *kling*

= met *steil geretoucheerde rug*?

Ja rugmes-klingmes-geretoucheerd

Nee een ander type rugmes

artefactgroepen

start

Heeft het rugmes

= een *min of meer steil* geretoucheerde rug?

Ja rugmes-geretoucheerd

Nee een ander type werktuig

artefactgroepen

start

Is het artefact

= een afslag met *beperkte lokale intentionele retouche*

= geen werkkant of punt?

Ja afslag of kling

Nee duidelijke intentionele rand/punt
of oppervlakteretouche

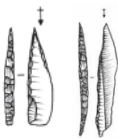
Bij opm. vermelden plaatselijk geretoucheerd.

artefactgroepen

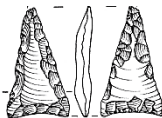
start

Heeft de afslag of kling
= 1 of meer *geheel of gedeeltelijk* (half-)
steil geretoucheerde zijden?

Ja steile retouche

Nee vlakke rand- of oppervlakte retouche

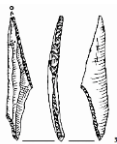

artefactgroepen

start

Heeft de afslag of kling
= een *duidelijke punt*?

Ja

Nee

geen punt, of een geometrische vorm

artefactgroepen

start

N.B.: Geometrische vormen hebben soms wel punten:

driehoekig of segment vorm

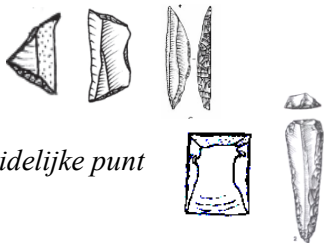
Heeft de afslag of kling

= een typische geometrische vorm: *driehoekig, vierhoekig of segmentvorm*

= met 1 of 2 steil geretoucheerde zijden?

Ja

spits-geometrisch

Nee

een artefact *zonder duidelijke punt*

artefactgroepen

start

Is de afslag of kling

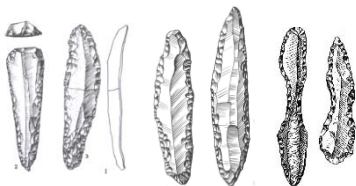
= een overwegend *grote en dikke* kling

= met één of twee (*half-*)steile geretoucheerde zijden

= soms voorzien van 2 tegenover elkaar liggende
kerven of insnoeringen?

Ja

kling-aurignacien

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

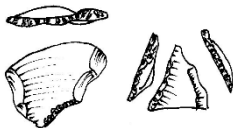
Heeft de afslag of kling

= *ondiepe*

= *schrabber-achtige retouche* langs één of meer zijden?

Ja

schaaf-raclette

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook dunne schrabber

Is de afslag of kling

= *vierkant, rechthoekig* met soms een gebogen zijde

= veelal grotendeels aan 3 zijden vrij steil geretoucheerd?

Ja

vuurkets

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vuurkets

= een *rechthoekige vorm*

= en is die aan *3 zijden* geretoucheerd?

Ja

vuurkets-engels

Nee

de vuurkets is aan *één zijde is afgerond* of de vuurkets is rechthoekig en aan *2 zijden ongeretoucheerd*

frans

vuurkets-

artefactgroepen

start

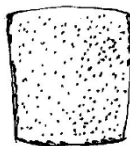
Is de afslag of kling

= een *relatief zeer dun plat vuursteenelement*

= (al dan niet rondom) geretoucheerd?

Ja

inzetstuk-dorsslede

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de smalle kling of lamelle
= aan één of meerdere zijden
= *steil geretoucheerd*
= *zonder duidelijke punt?*

Ja

Nee

het werktuig heeft de vorm van een spits

artefactgroepen

start

Is de smalle kling of lamelle
= *aan één zijde dorsaal*
= en soms één zijde ventraal geretoucheerd?

Ja

lamelle-dufour

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de smalle kling of lamelle

= *aan één zijde steil* geretoucheerd en *aan één of beide uiteinden, haaks* op de geretoucheerde zijde?

Ja

kling-steil-geretoucheerd-rechthoekig

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de smalle kling of lamelle

= een *driehoekige* smalle kling of lamelle

= aan *één zijde steil geretoucheerd*

= *tot aan een uiteinde?*

Ja

kling-steil-geretoucheerd-driehoekig

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook

ongelijkbenig driehoekige spits.

Is de afslag of kling
= aan *vier* zijden steil geretoucheerd?

Ja **kling-steil-geretoucheerd-vierzijdig**

Nee **kling-steil-geretoucheerd**

artefactgroepen

start

Zie ook ongelijkbenige driehoek

Heeft de afslag of kling

= minimaal 1 duidelijke punt (is een spits)

= en is het *gesteeld* of heeft een *gekerfde basis*?

Ja

Nee

spits zonder steel of kerf

artefactgroepen

start

Is de spits
= gekerfd *aan één zijde*?

Ja

Nee

aan beide zijden

artefactgroepen

start

Is de *relatief korte* spits

= gemaakt door een kling te retoucheren tot een *punt*

= en tegenover de punt

= door twee *geretoucheerde kerven* voorzien
van een *steel*?

Ja

spits-steel-ahrensburg o.g. Hintersee-spits,
Chwalibogowice-steelspits.

Nee

spits-steel

artefactgroepen

start

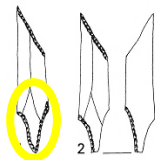
Heeft de *relatief lange* spits

= een *korte steel* gemaakt

= door *twee kerven* ongelijk van diepte en lengte

= waarbij de retouchering bij de steel soms langs één
rand van de dorsale en langs de andere rand
van de ventrale zijde komt?

Ja **spits-havelter** (steelspits)

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits een

= aan *twee zijden*

= (*deels*) geretoucheerde en d.m.v. een kerf
versmalde basis

= en is de *steel kegelvormig* ?

Ja spits-kerf-met-kegelvormig-geretoucheerde-basis
(tapered point)

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

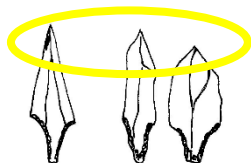
start

Is de spits

= een langwerpige *steelspits*

= en *het spits deel*

= *is het ongeretoucheerde* feather uiteinde van de kling?

Ja

spits-bromme

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

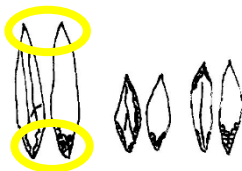
start

Is de spits

= een min of meer *ruitvormige* steelspits

= met *bifaciaal geretoucheerde* basis?

Ja spits-swidry

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook Post-Swidry-spits

Is de spits

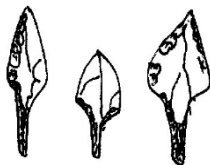
= een steelspits

= met relatief *lange veelal smalle* steel

= en een vaak *ogievormige* top?

Ja

spits-font-robert

Nee

de spits heeft een andere vorm

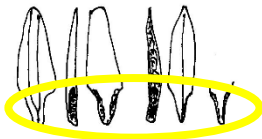
artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een polymorfe *kerf/steel*

= gekenmerkt door een retouchering van een of twee randen, of door een afknotting en met een korte steel gevormd door een dorsale of ventrale steile retouchering?

Ja

spits-teyat

Nee

spits-steel

artefactgroepen

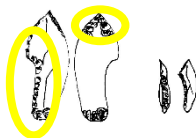
start

Heeft de spits

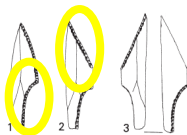
- = een variabele grootte
- = gemaakt van een kling
- = een relatief lange, door soms ventrale oppervlakte retouche gemaakte *brede* steel
- = waarbij de punt soms ook dunner is gemaakt door oppervlakte retouche?

Ja

spits-kostienki

Nee

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een *smallere steel*

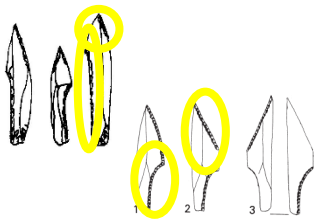
= gemaakt door een *relatief lange kerf*

= aan één zijde

= en vaak een *ogievormige punt?*

☐ Ja spits-kerf-magdalenien

☐ Nee spits-kerf-hamburg

artefactgroepen

start

Heeft de afslag/kling

= een geometrische vorm (*driehoek, vierhoek, segment*)?

Ja

Nee

de spits heeft steil geretoucheerde zijde(n) en evt. basis

artefactgroepen

start

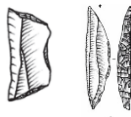
Heeft de spits
= een *driehoekige* vorm?

Ja

Nee

vierhoekig of segmentvorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= en is *kleiner dan 10 mm*?

Ja

spits-driehoek-micro

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= en een *holle basis* door iets *vlakker* vaak
ventrale randretouche?

Ja

spits-LBK

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= in de vorm van een *ongelijkbenige* driehoek?

Ja spits-driehoek-ongelijkbenig

17

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook driehoekig steil geretoucheerde kling

Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= in de vorm van een *gelijkbenige* driehoek

= hypotenusa ongeretoucheerd?

Ja

spits-driehoek-gelijkbenig

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

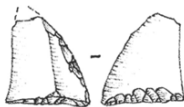
= een driehoekige vorm

= in de vorm van een *rechthoekige* driehoek

= met *van ventrale zijde vlak geretoucheerde basis* (retouche inverse plat RIP)?

Ja

spits-frère

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

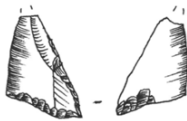
Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= in de vorm van een *stompe* driehoek

= met *van ventrale zijde vlak geretoucheerde basis* (retouche inverse plat RIP)?

Ja spits-dreuil

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= in de vorm van een *driehoek neigend naar een vierhoek?*

Ja

spits-vierhoek-asymmetrisch

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een driehoekige vorm

= in de vorm van een *driehoek neigend naar een trapezium?*

Ja spits-trapezium-langwerpig

Nee spits-driehoekig

artefactgroepen

start

Zie ook cirkelsegment

Heeft de spits
= een *vierhoekige* vorm?

Ja

Nee

een segmentvorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een vierhoekige vorm

= met *één haakse zijde*?

Ja

spits-trapezium-rechthoekig

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

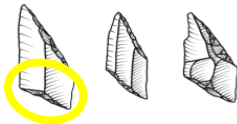
Heeft de spits

= een vierhoekige

= *rombische* vorm?

Ja

spits-vierhoek-rombisch o.g. Zonhovenspits

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een *onregelmatig vierhoekige* vorm?

Ja

spits-transversaal-onregelmatig-gevormd

Nee

een symmetrisch of asymmetrische trapezium

artefactgroepen

start

Heeft de vierhoekige spits

= ongeretoucheerde zijde : geretoucheerde zijde

= $L/B (= \text{ lengte : breedte}) < 1$?

Ja

spits-transversaal

transversaal dus:

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

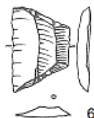
Heeft de vierhoekige spits

= ongeretoucheerde zijde : geretoucheerde zijde

= $1 < L/B < 2$?

Ja

spits-trapezium-breed sub typen zijn:
spits-trapezium-breed-symmetrisch
spits-trapezium-breed-asymmetrisch

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de vierhoekige spits

= ongeretoucheerde zijde : geretoucheerde zijde

= $L/B > 2$?

Ja

spits-trapezium-smal sub typen zijn
spits-trapezium-smal-symmetrisch en
spits-trapezium-smal-asymmetrisch

Nee

spits-vierhoekig

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= 2 *punten*

= en de vorm van een *cirkelsegment*?

Ja

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook langwerpig trapezium

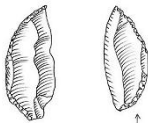
Heeft *relatief brede* spits

= een bolle geretoucheerde zijde

= soms aan een zijde enigszins afgeknot?

Ja

spits-azilien

Nee

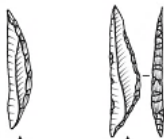
de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de relatief *smalle* spits
= een geretoucheerde *bolle* zijde

Ja spits-cirkelsegment

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

zie ook langwerpig trapezium

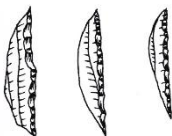
Heeft de spits

= een *rechte* geretoucheerd zijde

= en is de *gebogen zijde niet* geretoucheerd?

Ja

spits-dubbel

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

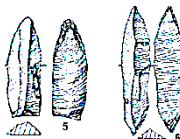
Heeft de spits

= een *ruit- tot wilgenblad*vorm

= met deels *marginale vaak ventrale* retouche?

Ja

spits-fléchette

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

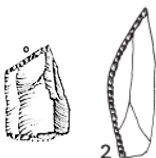
start

Heeft de spits

= één (al dan niet geheel) *geretoucheerde zijde*

= mogelijk met geretoucheerde *basis*?

Ja

Nee

nee *twee zijden*

artefactgroepen

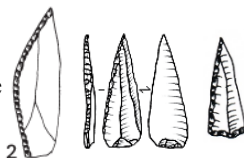
start

Heeft de spits

= één *geheel* geretoucheerde zijde

= mogelijk met geretoucheerde *basis*?

Ja *geheel* geretoucheerde zijde

Nee nee een *gedeeltelijk* **geretoucheerde** zijde

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= *één geheel* geretoucheerde zijde

= de basis niet?

Ja

één zijde, *basis niet*

Nee

één zijde *en* de basis

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= alleen een *gedeeltelijk geretoucheerde* zijde
(schuin afgeknot)

= en de basis niet?

Ja

spits-B-spits

Nee

nec één zijde (deels) en basis

artefactgroepen

start

Zie ook lange B-spits

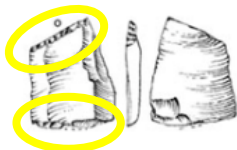
Heeft de spits

= één gedeeltelijk geretoucheerde zijde (*schuin afgeknot*)

= en een *steil geretoucheerde afgeknotte basis*?

Ja

spits-zonhoven

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

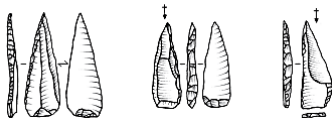
De retouche loopt vanaf de punt tot de tegenovergestelde rand van de afslag of kling. Het verschil met B-spitsen is de retouche aan de basis, het verschil met mesolithische trapezia is soms moeilijk te maken.

Is de spits

- = vrij symmetrisch en heeft
- = een min of meer *driehoekige* vorm
- = één geheel geretoucheerde zijde,
- = de andere zijde niet
- = en een *ventraal -veelal vlak= geretoucheerde basis?*

Ja

spits-lancet-maglemose

Nee

de spits heeft een andere vorm

Zie ook **C-spits**

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= één gebogen geheel geretoucheerde zijde

= en *een schuin afgeknotte basis*?

Ja spits-pennemes o.g. penknife point, Federmesser

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een *lange, smalle driehoekige* vorm

= één geretoucheerde zijde

= met *schuin afgeknotte* basis?

Ja

spits-svaerdborg

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

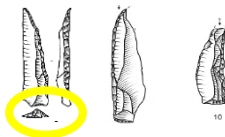
Heeft de spits

= een rechte of licht gebogen geretoucheerde zijde

= en *afgeknotte basis*?

Ja

spits-malaurie

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de spits

- = vrij symmetrisch en heeft
- = driehoekige vorm
- = met één zijde geheel
- = soms andere zijde gedeeltelijk geretoucheerd
- = en de *basis haaks op de lengterichting* geretoucheerd?

☐ Ja **spits-C-spits** o.g. Tardenoisien-spits

☐ Nee spits eenzijdig en basis

artefactgroepen

start

Is de spits

- = vrij symmetrisch en heeft
- = één geheel geretoucheerde zijde
- = *de andere zijde en basis niet*
- = lengte : breedte $L:B < 5$?

Ja

spits-A-spits

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

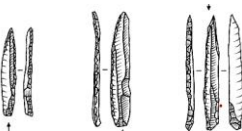
start

Is de spits

- = vrij symmetrisch en heeft
- = één geheel geretoucheerde zijde
- = de andere zijde en basis niet
- = lengte : breedte $L:B > 5$ en $L < 4cm$?

Ja

spits-lancet

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

- = één *gebogen* geheel geretoucheerde zijde
- = de andere zijde niet
- = de basis niet
- = en ligt de *punt niet op de lengteas*?

Ja

spits-tjonger

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

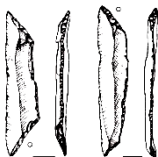
Is de spits

= geretoucheerd aan één zijde

= en vertoont de geretoucheerde zijde 2
duidelijke knikken?

Ja

spits-cheddar

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de spits

= geretoucheerd aan één zijde

= en vertoont de geretoucheerde zijde *1 duidelijke knik?*

Ja

spits-creswell

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Een variant op de Creswell-spits is de lange B-spits: alleen de bovenzijde is schuin afgeknot, verder niet geretoucheerd. **Zie**

ook B-spits

Heeft de spits

= een bolle, *sterk gebogen geretoucheerde* zijde?

Ja

spits-châtelperron

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

- = een slanke vorm
- = *nagenoeg evenwijdige zijden*
- = de geretoucheerde zijde is recht of licht bol
- = *punt ligt op de lengteas*
- = soms tegenoverliggende zijde gedeeltelijk licht geretoucheerd
- = de steile retouche is vaak van zowel dorsale als ventrale zijde aangebracht (gekruist steil geretoucheerd)?

Ja

spits-gravette o.g. spits-blanchere

Nee

spits-eenzijdig-steil-geretoucheerd

artefactgroepen

start

Is de spits

- = gemaakt van een lamelle
- = aan twee zijden geretoucheerd
- = 2 scherpe uiteinden
- = lengte : breedte $L:B > 4$?

Ja

spits-sauveterre

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de spits

= min of meer driehoekig

= met *één geheel*

= *en één gedeeltelijk* van de top geretoucheerde zijde

= $L:B < 5$?

Ja

spits-D-spits

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de spits

- = een *vrij smalle spits*
- = aan beide zijden geretoucheerd
- = één zijde geheel, de andere zijde gedeeltelijk
- = en 1 scherp uiteinde
- = $L:B > 5$?

Ja

spits-naaldvormig

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de spits

= een *lamelle*

= *aan beide zijden (deels) geretoucheerd*

= einden puntig niet altijd scherp?

Ja

lamelle-font-yves

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

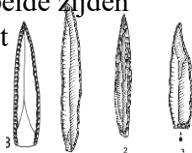
start

Is de spits

= aan *beide zijden over de gehele lengte* geretoucheerd?

Ja steil geretoucheerde spits gemaakt van beide zijden
(nagenoeg) geheel geretoucheerd (niet
geheel rechtlijnig): **spits-kremser**

Nee het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact

= *relatief lang*

= en gemaakt van *Grand Pressigny* vuursteen?

Ja **dolk-grand-pressigny**

Nee van andere vuursteen **dolk-pseudo-grand-pressigny**
o.g. spitskling

artefactgroepen

start

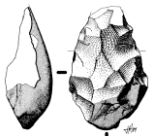
Langwerpige kling van Le Grand Pressigny vuursteen. De kling is veelal langs beide zijden over de gehele lengte geretoucheerd en soms is de dorsale zijde (gedeeltelijk) geslepen.

Heeft het artefact
= *oppervlakteretouche*?

Ja artefact met oppervlakteretouche

Nee het is *bekapt*

artefactgroepen

start

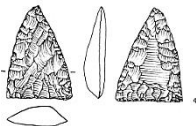
Heeft het artefact met oppervlakteretouche
= min of meer een *dolk vorm*?

Ja

Nee

nee de vorm van een *spits*

artefactgroepen

start

Heeft het artefact met oppervlakteretouche
= een *schachtdoorn*?

Ja

Nee

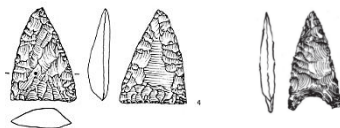

artefactgroepen

start

Heeft het artefact met oppervlakteretouche
= een *driehoekige* vorm?

Ja

Nee

bladvormig

artefactgroepen

start

Heeft het artefact met oppervlakteretouche
= de vorm van een ongelijkbenige driehoek?

Ja

Nee

gelijkbenig of gelijkzijdig

artefactgroepen

start

Heeft het artefact met oppervlakteretouche

= *twee punten*

= in de vorm van een *maretakblad*?

Ja

spits-‘feuille-de-gui’

Nee

spits-ongelijkbenige-driehoek-met-oppervlakteretouche

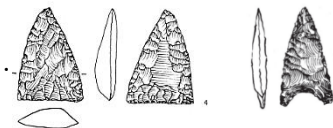

artefactgroepen

start

Heeft het artefact met oppervlakteretouche
= de vorm van een *gelijkbenige* driehoek?

Ja

Nee

gelijkzijdig

artefactgroepen

start

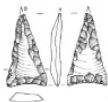
Is het artefact

= *driehoekig* van vorm (zijden soms licht convex)

= en vertoont het *vlakke randretouche*?

Ja

spits-LBK-met-oppervlakteretouche

Nee

oppervlakte retouche

artefactgroepen

start

Heeft het artefact met oppervlakteretouche
= een *driehoekige* vorm?

Ja

spits-driehoekig-met-oppervlakteretouche

Nee

het artefact is bekapt

artefactgroepen

start

Heeft het driehoekige artefact met oppervlakteretouche
= *een rechte basis*?

Ja

**spits-driehoekig-met-oppervlakteretouche-
en-rechte-basis**

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact met oppervlakteretouche
= *langwerpig driehoekig*
= met *een holle basis*?

Ja

spits-sögel

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact met oppervlakteretouche
= driehoekig met een *holle basis*?

Ja

**spits-driehoekig-met-oppervlakteretouche-
en-holle-basis**

Nee

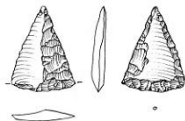
de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact met oppervlakteretouche
= nagenoeg *gelijkzijdig driehoekig* van vorm?

Ja spits-gelijkzijdige-driehoek

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is het artefact met oppervlakteretouche
= *bladvormig*?

Ja

spits-bladspits

Nee

het artefact heeft kerf/steel (geen schachtdoorn) aan de
basis

artefactgroepen

start

Is de bladspits

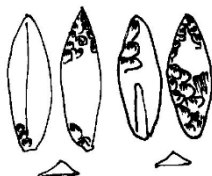
= gemaakt van een forse kling of afslag

-waarvan *beide vlakken (bifaciaal) gedeeltelijk*
zijn bewerkt

= en zijn *alleen de top en de basis* geretoucheerd?

Ja

spits-bladspits-jerzmanowice

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de bladspits

- = gemaakt van een *ovaal klingachtig stuk*,
- = vaak slank, soms gedrongen,
- = soms zeer regelmatige oppervlakte retouche,
- = aan de bovenzijde aan de uiteinden,
- = soms aan de ventrale zijde, vooral aan de uiteinden,
- = tegenover een *vrij puntig distaal uiteinde een vrij afgeronde basis?*

Ja spits-bladspits-vlak

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de bladspits
= een *ronde basis*?

Ja spits-bladspits-met-ronde-basis

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook bij bifaciale bladspitsen

Heeft de bladspits
= een *schuine basis*?

Ja

spits-bladspits-met-schuine-basis

Nee

artefactgroepen

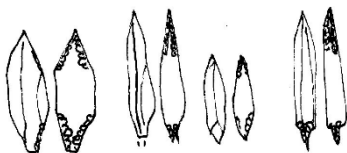
start

Is de spits

= *langwerpig, ogievormig*

= *met een korte steel?*

Ja spits-post-swidry

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Zie ook swidry-spits

Is de spits van variabele grootte
= met een lange brede steel
= gemaakt met een *kerf langer dan de helft* van de
lengte van het stuk?

Ja spits-kostienki

Nee de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= *alleen een schachtdoorn?* (dennenboompje)

Ja

spits-driehoekig-met-schachtdoorn

Nee

met weerhaken

artefactgroepen

start

Heeft de spits

= een *schachtdoorn en korte* weerhaken?

Ja

**spits-driehoekig-met-schachtdoorn-en-korte-
weerhaken**

Nee

lange weerhaken

artefactgroepen

start

Is de driehoekig spits

= *relatief breed*

= met *schachtdoorn en weerhaken nagenoeg even lang of langer* als schachtdoorn en rechte zijden?

Ja

spits-brede-klokbekerspits

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de driehoekige spits
= met schachtdoorn
= naar *binnen gebogen* weerhaken?

Ja

spits-weerdinge

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de driehoekige spits

= *ogievormige* zijden

= en naar *binnen inbuigende weerhaken* en
puntige schachtdoorn?

Ja

spits-ogivale-courte

Nee

de spits heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de relatief *lange spits*
= *met licht gebogen zijden*
= een schachtdoorn en weerhaken?

Ja

spits-smalle-klokbekerspits

Nee

spits-met-oppervlakte-retouche

artefactgroepen

start

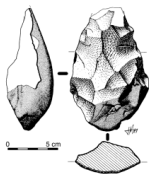
Is de afslag of kling

= grof bewerkt

= en heeft het de algemene *vorm van een vuistbijl?*

Ja

uniface

Nee

de grof bewerkte afslag of kling heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Heeft de afslag of kling

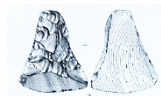
= meer een *bijlvorm*

= met snede gemaakt door retouche/bekapping *haaks*
op de snede?

Ja een halffabricaat= bijl

Nee grof bekapt of tranchetsnede

artefactgroepen

start

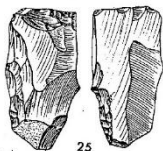
Is de afslag of kling

= grof bewerkt

= en heeft het de algemene vorm van een *hacherau*
(vuistbijl met snede)?

Ja

vuistwig-op-afslag

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

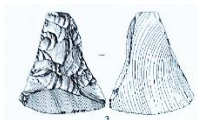
Is de afslag of kling

= grof bewerkt

= en heeft het de algemene *vorm van een bijl*

= met de *snede nagenoeg in het midden?*

Ja **bijl-afslagbijl**

Nee het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de afslag of kling

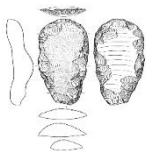
= grof bewerkt

= en heeft het de algemene vorm van een bijl

= met de *sne*de niet in het midden?

Ja

bijl-disselkling

Nee

het werktuig heeft een andere vorm

artefactgroepen

start

Is de afslag of kling

= grof bewerkt en

= heeft het de *algemene vorm van een beitel?*

Ja

beitel-klingbeitel

Nee

afslag-grof-bekapt of kling-grof-bekapt

artefactgroepen

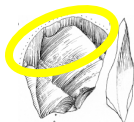
start

Is het geslepen artefact

= *gemaakt van bijlfragment*, kenmerk een deel is geslepen?

Ja

afslag-bijl

Nee

het artefact is niet gemaakt van een bijlfragment

artefactgroepen

start

Bijlafslagen kunnen worden gemodificeerd tot een werktuig, ze worden gedetermineerd als het resulterende werktuig met bij opmerkingen ‘gemaakt van een bijlafslag’.

Heeft het geslepen artefact
= *min of meer de vorm van een bijl*
= *of beitel?*

Ja

Nee

het heeft een andere vorm het is
een **artefact-geslepen**

artefactgroepen

start

Is het geslepen artefact (soms gemaakt van een dikke afslag)
= *relatief breed*, $B > 2,9 \text{ cm}$?

Ja een **bijl**

Nee breedte $< 2,9 \text{ cm}$ een **beitel**

artefactgroepen

start

Heeft de bijl

= *van lydiet* of andere steensoort (niet vuursteen)

= een *sne*de niet in het midden?

Ja

een **bijl-dissel**

Nee

wel van *vuursteen* **of** sne*de* wel *in het midden*

Zie ook **vuurstenen dissel** en **bijl met holle sne**de

artefactgroepen

start

Is de bijl

= gemaakt van *vuursteen of lydiet* (= een zwarte leisteen)?

Ja

bijl-vuursteen

Nee

gemaakt van een andere steensoort dan vuursteen

artefactgroepen

start

Is de bijl

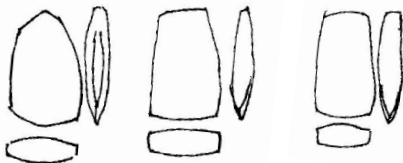
= relatief *breed en dun* ($B > \frac{1}{2}L$),

= *snede in het midden*,

= met variabele omtrek?

Ja

bijl-vlakbijl

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de vlakbijl

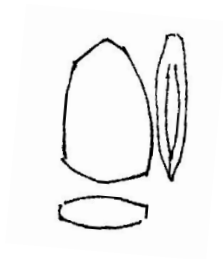
= een *klokvormige omtrek*

= met gebogen zijden

= grootste breedte op ca. 1/3 van de snede?

Ja **bijl-vlakbijl-klokvormig**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de vlakbijl

= een *trapeziumvormige omtrek*

= met (nagenoeg) rechte zijden?

Ja

bijl-vlakbijl-trapeziumvormig

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de vlakbijl

= een *rechthoekige tot zwak trapeziumvormige* omtrek?

Ja

bijl-vlakbijl-rechthoekig

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl
= een min of meer *ovale* dwarsdoorsnede?

Ja bijl-met-ovale-dwarsdoorsnede

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Is de vuurstenen bijl een min of meer ovale dwarsdoorsnede
= relatief dik
= met een *smalle top* (in bovenaanzicht)?

Ja

bijl-smaltoppig-met-ovale-dwarsdoorsnede

Nee

een ander type bijl

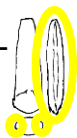
artefactgroepen

start

Heeft de smaltoppige vuurstenen bijl
= een min of meer ovale dwarsdoorsnede
= en *geslepen zijden*?

Ja

**bijl-smaltoppig-met-ovale-dwarsdoorsnede-
en-geslepen-zijden**

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de smaltoppige vuurstenen bijl
= een *ovale tot vlak-ovale* dwarsdoorsnede?

Ja

**bijl-smaltoppig-met-ovale-tot-vlak-ovale-
dwarsdoorsnede**

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de smaltoppige vuurstenen bijl
= een *afgerond rombische* dwarsdoorsnede?

Ja

**bijl-smaltoppig-met-afgerond-rombische-
dwarsdoorsnede**

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl met ovale dwarsdoorsnede
= een *brede top*?

Ja

bijl-breedtoppig-met-ovale-dwarsdoorsnede

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de breedtoppige vuurstenen bijl
= een *rond ovale* doorsnede?

Ja **bijl-breedtoppig-met-rond-ovale-dwarsdoorsnede**

Nee een ander type bijl

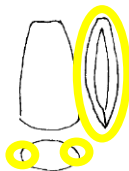
artefactgroepen

start

Heeft de breedtoppige vuurstenen bijl
= een min of meer ovale dwarsdoorsnede
= en *geslepen zijden*?

Ja **bijl-breedtoppig-met-ovale-dwarsdoorsnede-met-
geslepen-vlakke-zijden**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl

= een min of meer ovale dwarsdoorsnede

= en is die *langer dan 15 cm*?

Ja

bijl-buren

Nee

bijl-breedtoppig-met-ovale-dwarsdoorsnede

artefactgroepen

start

Is de vuurstenen bijl
= *dun in lengtedoorsnede*
= ovaal in dwarsdoorsnede?

Ja **bijl-dunbladig-met-ovale-dwarsdoorsnede** o.g.
type Viervitz

Nee de bijl is relatief dik

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl

= een min of meer *rechthoekige dwarsdoorsnede*,

= *breedte* $> 2,9$ cm?

Ja

bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede

Nee

breedte $< 2,9$ cm.

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl met rechthoekige doorsnede
= en een *afwijkende snede* (hol, niet in het midden of
extra breed)?

Ja

vuursteenbijl met rechthoekige dwarsdoorsnede
en afwijkende snede

Nee

normale snede

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl een rechthoekige doorsnede
= een *holle snede*?

Ja bijl-met-holle-snede

Nee een ander type bijl met afwijkende snede

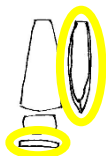
artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl met holle snede
= een *gebogen onder= en bovenzijde*?

Ja

**bijl-met-holle-snede-en-gebogen-onder-
en-bovenzijde**

Nee

**bijl-met-holle-snede-en-parallele-onder-en-
bovenzijde**

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl met rechthoekige doorsnede
= en een *brede snede*?

Ja

**bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-en-brede-
snede**

Nee

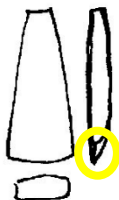
een ander type bijl met afwijkende snede

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl met rechthoekige doorsnede
= een *dissel snede*?

Ja bijl-dissel

Nee een ander type bijl met rechthoekige dwarsdoorsnede

artefactgroepen

start

Zie ook stenen dissel

Heeft de dissel

= een *gebogen* onder= en bovenzijde?

Ja

bijl-dissel-met-gebogen-onder-en-bovenzijde

Nee

bijl-dissel-met-parallele-onder-en-bovenzijde

artefactgroepen

start

Is de vuurstenen bijl met rechthoekige dwarsdoorsnede
= licht bol in dwarsdoorsnede
= en heeft een dunne top?

Ja bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-duntoppig

Nee de dwarsdoorsnede is vlak rechthoekig

artefactgroepen

start

Heeft de vuurstenen bijl met rechthoekige dwarsdoorsnede
= *een dunne en scherpe top*?

Ja **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-en-dunne-scherpe-top**

Nee een ander type bijl met dunne top

artefactgroepen

start

Dit type komt redelijk overeen met het Oude type en type Blandebjerg van Becker 1973, waarbij het Oude type aan alle vier zijden is geslepen en Blandebjerg alleen boven en onder vlak.

Heeft de vuurstenen bijl met rechthoekige dwarsdoorsnede
= een *vlakke top* in dwarsdoorsnede?

Ja **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-en dunne-
vlakke-top**

Nee **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-
en-dunne-onregelmatige-top**

artefactgroepen

start

Heeft de bijl met rechthoekige dwarsdoorsnede
= een *dik blad* ($D_{max} > \frac{1}{2}B_{max}$)?

Ja **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dikbladig**

Nee **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dunbladig**

artefactgroepen

start

Heeft de dikbladige vuursteenbijl met rechthoekige dwarsdoorsnede

= *een sterk gebogen profiel in lengtedoorsnede*

= *met de grootste dikte in het midden?*

Ja **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dikbladig-
met-sterk-gebogen-onder-en-bovenzijde**

Nee een ander type dikbladige bijl

artefactgroepen

start

Heeft de dikbladige vuursteenbijl met rechthoekige dwarsdoorsnede

= een *licht gebogen profiel* in lengtedoorsnede?

Ja

**bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dikbladig-
met-weinig-gekromde-onder-en-bovenzijde**

Nee

**bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dikbladig-
met-nagenoeg-parallele-zijden**

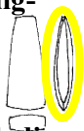

artefactgroepen

start

Heeft de dunbladige vuursteenbijl
= gekromde onder- en bovenzijden?

☐ Ja **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dunbladig-
met-gekromde-onder- en-bovenzijde**

☐ Nee **bijl-met-rechthoekige-dwarsdoorsnede-dunbladig-
met-parallelle-onder-en-bovenzijde**

artefactgroepen

start

Is het werktuig

= *smal* (max 2,9 cm)

= breedte nagenoeg gelijk aan dikte?

Ja beitel

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de beitel
= een *holle snede*?

Ja

beitel-guts

Nee

een ander type beitel

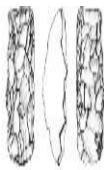
artefactgroepen

start

Heeft de beitel
= een snede *niet* in het midden?

Ja

beitel-dissel

Nee

een ander type beitel

artefactgroepen

start

Heeft de beitel

= een *rechte snede in het midden*?

Ja

beitel-standaard

Nee

een ander type beitel

artefactgroepen

start

Heeft de beitel

= geen snede maar *puntig uiteinde?*

Ja

beitel-punt

Nee

beitel

artefactgroepen

start

Is de bijl relatief klein

= en *gemaakt van kleischalie* (gelaagd gesteente ontstaan uit klei)?

Ja

bijl-kleischalie

Nee

een ander type bijl

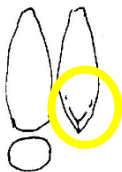
artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl (*niet van vuursteen of lydiet*)
= een *sne*de in het midden?

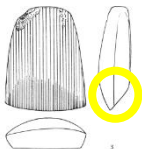
Ja

bijl

Nee

bijl-dissel

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl (niet van vuursteen of lydiet)
= een *ronde* dwarsdoorsnede?

Ja bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede

Nee met ovale of rechthoekige dwarsdoorsnede

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl met *ronde dwarsdoorsnede*
= een *dunne en smalle* top?

Ja bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede-en-dunne-smalle-top

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl met een dunne en smalle top
= de ronde dwarsdoorsnede op het *dikste deel*?

Ja **bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede-en-dunne-smalle-
top-ronde-dwarsdoorsnede-op-het-dikste-deel**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl een dunne en smalle top en een ronde dwarsdoorsnede

= 1 tot 4 afgeplatte zijden?

Ja **bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede-en-dunne-smalle-top-met-1-tot-4-afgeplatte-zijden**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl een ronde dwarsdoorsnede
= een *stompe top*?

Ja **bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede-en-stompe-top**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl een ronde dwarsdoorsnede
= een stompe top *op het dikste deel*?

Ja

**bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede-en-stompe-top-
ronde-dwarsdoorsnede-op-het-dikste-deel**

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl een ronde dwarsdoorsnede en een stompe top

= 1 tot 4 afgeplatte zijden?

Ja **bijl-met-ronde-dwarsdoorsnede-en-stompe-top-met-1-tot-4-afgeplatte-zijden**

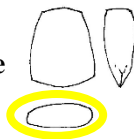
Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl
= een *ovale dwarsdoorsnede*?

Ja bijl-met-ovale-dwarsdoorsnede

Nee met rechthoekige dwarsdoorsnede

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl met ovale dwarsdoorsnede
= een *smalle top*?

Ja

bijl-met-ovale-dwarsdoorsnede-en-smalle-top

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl *met een smalle top*
= een vlak-ovale dwarsdoorsnede *over de gehele lengte?*

Ja **bijl-met-ovale-doorsnede-en-smalle-top-doorsnede-
vlak-ovaal-over-gehele-lengte**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl met een smalle top
= een vlak-ovale dwarsdoorsnede *met afgeplatte zijden*?

☐ Ja **bijl-met-ovale-dwarsdoorsnede-en-smalle-top-met-afgeplatte-zijden**

☐ Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl een vlak-ovale dwarsdoorsnede
= een klokvormige omtrek
= en een *brede top*?

Ja **bijl-met-ovale-dwarsdoorsnede-en-een-brede-top-
en-klokvormige-omtrek**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Heeft de stenen bijl
= een *rechthoekige* doorsnede?

Ja bijl-met-rechthoekige-doorsnede

Nee bijl

artefactgroepen

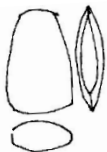
start

Is de stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= slank
= *en tamelijk lang* $L > 2 \times B$?

Ja bijl-met-rechthoekige-doorsnede-lang

Nee kort: $L < 2 \times B$

artefactgroepen

start

Is de *lange* stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= *klokvormig*?

Ja **bijl-met-rechthoekige-doorsnede-lang-klokvormig**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Is de *lange* stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= *trapeziumvormig*?

Ja **bijl-met-rechthoekige-doorsnede-lang-
trapeziumvormig**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Is de *lange* stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= *rechthoekig* van vorm?

Ja **bijl-met-rechthoekige-doorsnede-lang-rechthoekig**

Nee een ander type bijl

artefactgroepen

start

Is de stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= breed
= en *tamelijk kort* $L < 2xB$?

Ja

bijl-met-rechthoekige-doorsnede-kort

Nee

bijl

artefactgroepen

start

Is de *korte* stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= *klokvormig*?

Ja **bijl-met-rechthoekige-doorsnede-kort-klokvormig**

Nee een ander type bijl

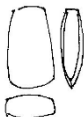
artefactgroepen

start

Is de *korte* stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= *trapeziumvormig*?

Ja

**bijl-met-rechthoekige-doorsnede-kort-
trapeziumvormig**

Nee

een ander type bijl

artefactgroepen

start

Is de *korte* stenen bijl met rechthoekige doorsnede
= *rechthoekig* van vorm?

☐ Ja **bijl-met-rechthoekige-doorsnede-kort-rechthoekig**

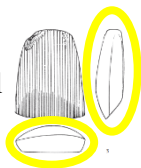
☐ Nee **bijl**

artefactgroepen

start

Is de bijl geheel of gedeeltelijk geslepen
= met de *snede niet in het midden*
= of is de bijl asymmetrisch in lengtedoorsnede?

Ja **bijl-dissel** o.g. schoenleestbijl

Nee **geslepen-stenen-artefact**

artefactgroepen

start

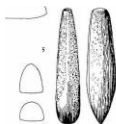
N.B.: dissels zijn vaak beschadigd aan de achterzijde door gebruik.

Zie ook **doorboorde dissel** en de **vuurstenen dissel** ondergebracht in de groep bijlen

Is de stenen dissel
= *dikker dan breed* ($D > B$)?

Ja

bijl-dissel-hoog

Nee

een andere bijl-dissel

artefactgroepen

start

Zie ook vuurstenen bijlen met afwijkende snede

Is de stenen dissel

= *veel breder dan dik* ($B \gg D$)?

Ja

bijl-dissel-vlak

Nee

wel breder dan dik ($B > D$) **bijl-dissel-middelhoog**

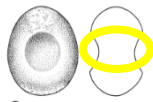
artefactgroepen

start

Is het artefact
= *volledig* doorboord?

Ja doorboord werktuig

Nee onvolledig doorboord **dellensteen**

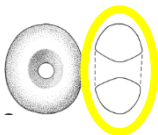
artefactgroepen

start

Is het doorboorde artefact
= *zonder snede*
= *en dik?*

Ja

doorboorde-rolsteen

Nee

een ander doorboord werktuig

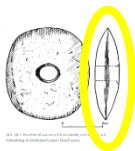
artefactgroepen

start

Is het doorboorde artefact
= *zonder snede*
= *en schijfvormig?*

Ja

doorboorde-schijfvormige-steen

Nee

een ander doorboord werktuig

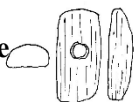
artefactgroepen

start

Heeft het doorboorde artefact
= een *snede haaks op het gat*?
= snede *niet in het midden*?

Ja

bijl-dissel-met-gat-haaks-op-de-snede

Nee

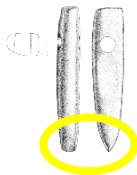
een ander doorboord werktuig

artefactgroepen

start

Heeft het doorboorde artefact
= een snede *evenwijdig* aan het gat
= snede *niet in het midden*?

Ja **bijl-dissel-doorboord**

Nee een ander doorboord werktuig

artefactgroepen

start

Is het doorboorde artefact

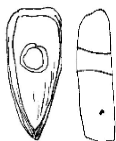
= *grof* en *breed*

= *wigvormig*

= met een snede evenwijdig aan het gat?

Ja

doorboorde-breedwig

Nee

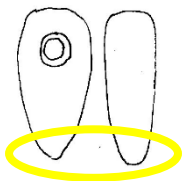
een ander doorboord werktuig

artefactgroepen

start

Heeft het doorboorde artefact
= een *stompe punt*?

Ja **hak-puntig**

Nee een ander doorboord werktuig

artefactgroepen

start

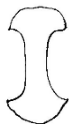
Is het doorboorde artefact

= enigszins symmetrisch in de lengte

= en heeft die 2 'snedes'?

Ja

bijl-dubbel

Nee

een ander doorboord werktuig

artefactgroepen

start

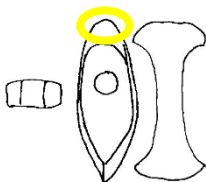
Is de dubbelbijl

= *wel symmetrisch* qua zij aanzicht

= maar heeft die *maar één echte snede*

= en zit het gat zit iets meer naar de stompe kant?

Ja **bijl-dubbel-type-A**

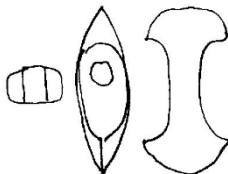
Nee een ander type dubbelbijl

artefactgroepen

start

Heeft de dubbelbijl
= 2 *echte snedes*?

☐ Ja **bijl-dubbel-type-B**

☐ Nee een ander type dubbelbijl

artefactgroepen

start

Heeft de ‘dubbel’-bijl
= een *beitelvorm*
= en een *ovaal gat*?

☐ Ja **bijl-dubbel-type-C**

☐ Nee **bijl-dubbel**

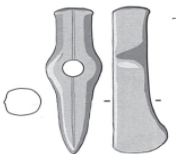
artefactgroepen

start

Heeft het doorboorde artefact
= een *hamervorm*?

Ja

bijl-hamer

Nee

een ander type stenen werktuig

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl
= een *gefacetteerd* oppervlak?

Ja bijl-hamer-gefacetteerd

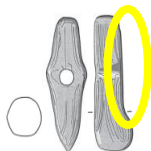
Nee niet gefacetteerd

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl met gefacetteerd oppervlak
= een vlakke bovenzijde en *licht concave onderzijde*?

☐ Ja **bijl-hamer-gefacetteerd-type-1**

☐ Nee een ander type gefacetteerde hamerbijl

artefactgroepen

start

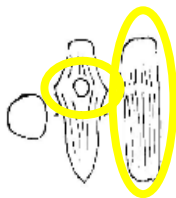
Heeft de hamerbijl met gefacetteerd oppervlak

= een *vlakke boven- en onderzijde*

= en *duidelijke rand* op de versterking rond het gat?

Ja

bijl-hamer-gefacetteerd-type-2a

Nee

een ander type gefacetteerde hamerbijl

artefactgroepen

start

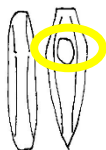
Heeft de hamerbijl met gefacetteerd oppervlak

= een vlakke boven- en onderzijde

= *zonder duidelijke rand* op de versterking rond het gat?

Ja

bijl-hamer-gefacetteerd-type-2b

Nee

bijl-hamer-gefacetteerd

artefactgroepen

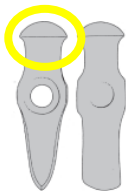
start

Heeft de hamerbijl

= een *knopvormig uiteinde* aan de nek?

Ja

bijl-hamer-knop

Nee

een ander type hamerbijl

artefactgroepen

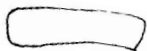
start

Heeft de hamerbijl

= een *convexe boven-*

= en *concave onderzijde*?

Ja

Nee

een ander type hamerbijl

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

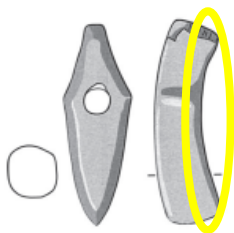
= een *convexe* bovenzijde

= een *sterke concave* onderzijde

= een asymmetrische vorm in zijaanzicht

= en min of meer vierzijdige dwarsdoorsnede bij de nek?

Ja type H en G

Nee een ander type hamerbijl

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

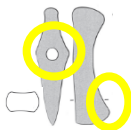
= een *sterk uitgewaaierde snede*

= en een licht uitgewaaierde nek

= en een *scherpe verdikking* bij het gat?

Ja

bijl-hamer-type-G

Nee

weinig verdikking bij het *verdiept liggende gat*

bijl-hamer-type-H

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een convexe bovenzijde

= en concave onderzijde

= en *sterk versmalde nek*

= een asymmetrische vorm in zijaanzicht

= *en zit het gat in de nek?*

Ja

type K en L

Nee

een ander type hamerbijl

artefactgroepen

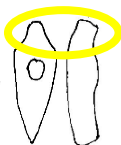
start

Heeft de hamerbijl

= een *versmalde* nek

= en een in *hoogte verkleinde* of genepen nek?

Ja **bijl-hamer-type-L**

Nee **bijl-hamer-type-K**

artefactgroepen

start

Type L heeft typische **Nederlandse varianten**

Heeft de hamerbijl

= een convexe tot vlakke boven

= en concave onderzijde

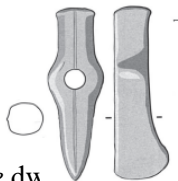
= een *uitgewaaierde snede*

= een asymmetrische vorm in zijaanzicht

= en (nagenoeg) *ronde dwarsdoorsnede*?

Ja

type A, BA

Nee

een vierzijdige dwarsdoorsnede

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een licht convexe bovenzijde

= een *ronde dwarsdoorsnede*

= en *scherpe verdikking* bij de snede?

Ja

bijl-hamer-type-BA

Nee

vlakke bovenzijde, afgeronde verdikking en na
ronde doorsnede **bijl-hamer-type-A**

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een convexe boven-

= en concave onderzijde

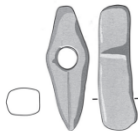
= en *vierzijdige dwarsdoorsnede*

= een asymmetrische vorm in zijaanzicht

= en een *scherpe verdikking* bij het steelgat?

Ja

bijl-hamer-type-B

Nee

een afgeronde verdikking **bijl-hamer-type-P1**

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

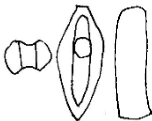
= een *convexe boven-*

= en *licht concave tot vlakke onderzijde*

= een symmetrische vorm in zijaanzicht?

Ja

type P2 en I

Nee

een ander type hamerbijl

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een convexe boven-

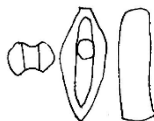
= en licht concave tot vlakke onderzijde

= een *symmetrische vorm*

= en *vierzijdige dwarsdoorsnede*?

Ja

bijl-hamer-type-I

Nee

asymmetrisch en ronde dwarsdoorsnede

bijl-hamer-type-P2

artefactgroepen

start

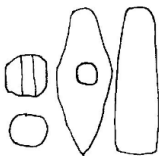
Heeft de hamerbijl

= een *convexe boven-*

= en *licht convexe onderzijde*

= *zonder of met lichte verdikking* rond het gat?

Ja

Nee

een licht convexe tot vlakke bovenzijde, vlakke onderzijde en afgeronde verdikking

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een lichte convexe boven-

= en onderzijde

= *zonder verdikking* rond het gat?

Ja

bijl-hamer-type-R

Nee

met *lichte verdikking*

bijl-hamer-type-epe

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een *licht convexe tot vlakke bovenzijde*

= *vlakke onderzijde*

= en *afgeronde verdikking* rond het gat?

Ja

type C en CA

Nee

wigvormig zonder verdikking

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

= een licht convexe tot vlakke bovenzijde

= vlakke onderzijde

= en afgeronde verdikking rond het gat

= en een *vierhoekige* doorsnede?

Ja

bijl-hamer-type-C

Nee

een ronde dwarsdoorsnede van de nek

bijl-hamer-type-CA

artefactgroepen

start

Is de hamerbijl

= *wigvormig*

= met vlakke boven-

= en onderzijde

= *zonder verdikking* bij het gat?

Ja

type Zuidvelde en Emmen

Nee

vlakke bovenzijde en sterk concave onderzijde

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

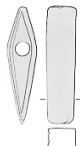
= een licht convexe tot vlakke bovenzijde

= en vlakke onderzijde

= een *rand rondom op bovenzijde*

= zonder versterking van het gat?

☐ Ja met rand **bijl-hamer-type-zuidvelde**

☐ Nee zonder rand **bijl-hamer-type-emmen**

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

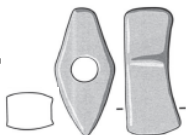
= een *vlakke tot licht concave bovenzijde*

= en *sterk concave onderzijde*

= en *afgeronde verdikking* bij het steelgat?

Ja

bijl-hamer-type-F

Nee

met scherpe verdikking

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl

- = een vlakke tot licht concave bovenzijde
- = en concave onderzijde
- = een duidelijke verdikking rond het steelgat
- = een asymmetrische vorm
- = en *sterk uitgewaaierde snede?*

Ja

bijl-hamer-type-D

Nee

symmetrisch, geen uitgewaaierde snede
bijl-hamer-type-E

artefactgroepen

start

Heeft de hamerbijl type K
= een convexe bovenzijde
= en concave onderzijde
= en *gebogen*
= *en versmalde* nek?

Ja **bijl-hamer-type-muntendam**

Nee geen versmalde nek, wel verdikking rond het gat
bijl-hamer-type-baexem

artefactgroepen

start

Heeft het stenen artefact
= een plaatvorm
= met 2 of meer gaten?

☐ Ja **polsbeschermmer**

☐ Nee

artefactgroepen

start

Nog verder uit te werken

artefactgroepen

start